

IV.
SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

C. K. GIMNAZYUM

W DĘBICY

ZA ROK SZKOLNY 1910|1911.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

Drukiem J. Styrny w Tarnowie.

1911

„PRZESZŁOŚĆ — PRZYSZŁOŚCI”!

XXVIII. XXIX.

R. P. 1504. i 1505.

Na Sejmie piotrkowskim r. 1504. d. 29. lutego — uwalnia król **Aleksander** mieszczan dębickich — po strasznym pożarze i szkodach skutkiem najazdu Tatarów i Turków — na lat sześć od wszystkich czynszów a na rok od opłaty czopowego.

W Krakowie zaś r. 1505. d. 26. lipca uwalnia król mieszczan dębickich na 4 lata od wszelkich danin, — na co wydano dokument w formie pełniejszej.

Ex »Matricularum Regni Poloniae Summariis« parte III. opera Theodori Wierzbowski Varsaviae.

Nr. 1315.

A. D. 1504. In conventione Piotrkoviensi feria V. post Invocavit (d. 29. Februarii), **Alexander** rex oppidanos de Dambicza, ex ignis voragine tempore incursionis Tartarorum et Turcorum magna damna passos, per sex annos ab omnibus censibus et per annum ab exactione »czopowe« absolvit. I. L. XX. 203.

Nr. 2336.

A. D. 1505. Cracoviae, sabbato post f. Jacobi (d. 26. Julii), data est libertas oppdanis de Dambycza ad decursum 4 annorum ab omnibus exactionibus et litterae in forma pleniori datae sunt. r. XV. 220.

Treść powyżej przytoczona dwu dokumentów dla Dębicy znajduje się w III. części »Matricularum Regni Poloniae Summaria«, które profesor uniwersytetu warszawskiego Teodor **Wierzbowski** wydał r. 1905. do 1910. z Metryk koronnych w Warszawie — dotąd w 4 częściach, obejmujących wykazy dokumentów od r. 1447. do 1548.

Należy się profesorowi Teodorowi Wierzbowskiemu wielka za to cenne dzieło podzięka z prośbą, aby je przy najdłuższym życiu dokończył — i aby wszystkie części dzieła tego — tak, jak I. II. III. cz., opatrzył »Indeksem« niezbędnym.

Dla braku indeksu w IV. części poszukiwanie w niej »treści dokumentów«, odnoszących się do Dębicy, bardzo jest utrudnione, zwłaszcza przy braku odpowiedniego czasu.

Dla pozyskania zaś całych dokumentów podanych powyżej w treści — oraz innych, które się odnośnie do Dębicy znajdują, — to najlepszy sposób postarać się o urzędowe ich odpisy, czy to z Metryki koronnej w Warszawie, czy to z innych Archiwów. Tego obecnie — dla braku czasu i środków — nie można było uskutecznić, mimo szczerych chęci i starań. Oby się to — choć później, a niezadługo powiodło!

XXX.

A. — T.

Poczet Proboszczów dębickich od R. P. 1430. do r. 1775., z których wielu musiało się o probostwo dębickie prawnować, gdyż niezgodni kollatorowie tego probostwa często po dwóch proboszczów równocześnie prezentowali.

Plebani Ecclesiae Parochialis Dembicensis ab A. D. 1430. usque ad annum 1775. ex notis in Libro documentorum eiusdem Ecclesiae — explorati.

Proëmium.

Multas habet Ecclesia Dembicensis, ratione privilegiorum, inscriptionum, decretorum, contractuum proventuumque et caeterarum sibi attinentium rerum difficultates, multas, quinimo ferme infinitas. Tum, quod plurimi collatores eius, tum, quia non unus oppidi Dominus, quorum multos inveneris — verbotenus tantum munificos, effectum ac re nullos; plerosque vero Ecclesiae honorum fautores tales, ut velint quidem illi bene Ecclesiae, sed sibi melius.

Prima ergo occurrit difficultas et ea summa — de **collatione iuris patronatus Ecclesiae Dembicensis**, de qua est **privilegium** anno 1451. factum. ¹⁾

A. Ante annum 1440 rector Ecclesiae Dembicensis: Dominus **Joannes de Bolesław** ²⁾

Post eius obitum praesentati sunt honorabiles viri domini **Alexander** Nicolai de Dembicza — per nobilem

et generosum virum Dominum de Podgrodzie alias de Dembicza ex una — et **Nicolaus** Boguslavi de **Krolowice** per nobiles et generosos viros Dominos: Nicolaum de Latosin, Hedvigim, Katherinam germanas et Annam olim relictam Nicolai—ac Nicolaum filium dictae Annae de Rzuchawa alias de Dembicza patronos et collatores Ecclesiae parochialis in oppido Dembicza, Dioecesis cracoviensis.

Dominus **Nicolaus de Krolowice** — institutus, investitus et confirmatus — verus et legitimus est rector, gubernator et plebanus dictae Ecclesiae usque ad tempora vitae vel arbitrium voluntatis

actum et datum Cracoviae A. D. 1451. etc. ’)

B. Oppidum Dąmbiczka habet in se Parochialem Ecclesiam ligneam sanctae Margarethae dicatam, cuius proprietates ad Joannem Podgrodzki, nobilem de domo et familia Gryf pertinet. Cuius **Plebanus** et Rector **Petrus**, nobilis de domo **Wieniawa** . . [usque ad A. D. 1497. *)]

C. Decretum Institutionis per liberam resignationem Mag. **Stanislai** Oswiecimensis in favorem Stanislai de Lypnik per D. Officialem Cracoviensem nemine contradicente factum in Anno **1497**. Invenies hoc (ni fallor) in Actis Cracoviensibus vel etiam apud M. D. Stanislaum Trzęczesky in libro autentico

D. Decretum Institutionis morte et obitu Stanislai **Lipniczki** in favorem Pauli **Lypienski** per Dominum Officialem Cracoviensem nemine contradicente latum in Anno **1556**.

E. Decretum Institutionis morte et obitu similiter Stanislai Lipniczki in favorem Joachimi **Zaporski** per sedem Metropolitanam Gnesnensem vigore appellationis interpositae propter acceptam possessionem in praefatam Ecclesiam Parochialem Dęmbicensem per dictum Paulum **Lypiensky** in Anno 1558. die vero 23. mensis 7 embri pronuntiatum contra eundem Paulum Lipiensky, idque respectu iuris patronatus et praesentandi pro una vice tantum a suprascriptis Dominis Latoszyńskich et Trzeczieskich aliisque in eodem decreto expressis. Habetur Gneznae, sed et apud Dominos de Podgrodzie.

F. Decretum Institutionis per Contractum Matrimonium Joachimi Zaporsky in favorem Alexii **Stronsky** per D. Officialem Cracoviensem de Anno 1566. contra Ioannem **Zaborowsky** extra praesentatum prolatum.

G. Decretum Institutionis per liberam resignationem Alexii **Stronsky** in favorem Blasii **Wisliciani** per Dominum Officialem Pilsnensem ex Commissione Domini Officialis Cracoviensis nemine contradicente pronuntiatum de Anno 1569. Habetur in hoc libro autentico M. D. Stanislai Trzecziesky. Pilsnam ad Rev. Stanislaum Grucium, Officialem Pilsnensem fuit data commissio. .

H. Decretum Institutionis morte et obitu Blasii Wisliciani in favorem Martini **Strzegocki** per Dominum Officialem Cracoviensem prolatum contra **Stanislaum** a Zassow extra praesentatum—de Anno 1593. *)

I. Post obitum Rev. Dni plebani Martini **Strzegocki**—circa annum 1607. causae et actiones iuris patronatus et praesentandi inter R. D. Mag. Joannem **Francisciadem** Pilsnensem, clericum minorum Ordinum, per generosos dominos Latoszyńskich videlicet Josephum, Cracoviensem et Adamum, Sandomiriensem Terrarum Pocillatores in La-

toszyn,—nec non Stanislaum et Alexandrum Trzecieskich in Dąmbica haeredes ex una—et Venerabilem Andream **Salewski** actu presbiterum, similiter per nobiles dominos Andream et Alexandrum Kołaczkowskych, Joannem Zalesky, Ezechielem Gorski, Joannem Szuzowsky partibus—ex altera, respective ad Ecclesiam Parochialem Dąmbicensensem Dioecesis Cracoviensis praesentatos—coram iudicio Reverendissimi Domini Suffraganei et Officialis generalis cracoviensis agitatae et ventilatae sunt . . .

Prout quidem hic status causae datus et prolatus, ad quem quidem statum decretum in possessorio pro Mag. Joanne **Francisciade** et eius collatoribus latum et promulgatum, — invenies illud in Actis Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Petri Tyliczky, Episcopi Cracoviensis de data Cracoviae 23. mensis Octobris A. D. 1609.⁶)

K. Institutio M. Joannis Francisciadis ad Ecclesiam Parochialem Dębicensem.

Petrus Tylicki, Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopus Cracoviensis, Dux Severiae etc.

Noveritis, quod nos ad Ecclesiam Parochialem Dębicensem Dioecesis nostrae Cracoviensis morte et obitu venerabilis olim Martini **Strzegocki**, dictae Parochialis Ecclesiae ultimi et immediati possessoris vacantem — ad praesentationem generosorum D. D. Latoszyńskich: Josephi, Cracoviensis, Adami, Sendomiriensis Terrarum Pocillatorum—et Stanislai ac Alexandri Trzecieskich, legitimorum eiusdem Ecclesiae Patronorum, postquam iisdem Jus Patronatus eius Ecclesiae in possessorio per sententiam nostram definitivam adiudicavimus, — Venerabilem Joannem **Francisciadem** Pilsnensem, Artium Magistrum, minorum Ordinum clericum, auctoritate nostra ordinaria per manus nostrae capiti illius im-

positionem instituendum et investiendum esse duximus, prout investimus et inducimus, praemisso ab eo examine, idque in Dei nomine per praesentes curam animarum administrationem Spiritualium, regimen Temporalium ipsi in eadem committimus, — Juramento tunc super professionem articulorum fidei Catholicae, nec non de obedientia et reverentia nobis et successoribus nostris exhibenda, deque bonis Ecclesiae praedictae non alienandis, imo alienatis pro posse ad proprietatem et possessionem restituendis et recuperandis — iuxta Bullam Pii IV. Papae et formam in Statutis Provincialibus descriptam — ab eodem prius recepto et per ipsum ad S. Dei Evangelium recepto etc.

Datum Cracoviae die 3. mensis Octobris A. D. 1609.7)

L. A. D. 1631. die 4. Junii

Concludimus
 in causa et actione inter Rev: Dom: Kilianum **Latoszyński** per generosos Adamum, Josephum, Abrahamum Latoszyńskie, nec non Stanislaum Trzeczieski et Joannem Gnoinski, Subiudicem Sandomiriensem ex una, — et Rev: D. Joannem **Broniszewski** per generosam Dominam Mariannam Kołaczowska in Podgrodzie dominam advitalicalem — ad Ecclesiam Parochialem in oppido Dembica morte et obitu Rev: olim Joannis **Francisciadis**, illius ultimi et immediati possessoris vacantem ex adverso praesentatum — partibus ex altera, de et super praedicta Ecclesia Parochiali illiusque iuris patronatus et praesentandi coram nobis iudice ordinario primae instantiae vertentes, ex his, quae in huiusmodi causa vidimus et ex scripturis, documentis ac munimentis hinc inde productis intelleximus, potissimum vero attento solo possessorio et suspenso petitorio, attento et eo, quod Collato-

res Rev. Domini Kiliani Latoszyński in continua et interrupta possessione iuris patronatus fuerunt; Patroni vero Joannis Broniszewski nulla evidentiā, quibus contrarium evincant, producant — attentaque ultima iuris patronatus et praesentandi possessione et statu immediato per sanam nostram sententiam definitivam, quam de iuris peritorum consilio pariter et assensu maturaque intra nos deliberatione prius habita,—his in scriptis ferimus, dicimus, decernimus, pronunciamus, et declaramus: memoratos generosos dominos Latoszynskich et Trzecienskich nec non Joannem Gnoinski a tempore immemorabili huc usque in continuo usu et pacifica possessione iuris patronatus et praesentandi ad praefatam Ecclesiam Parochialem Dembicensem fuisse et esse et propterea praesentatum illum Rev. D. Kilianum **Latoszyński** ad eandem instituendum et investiendum fore, instituique et investiri debere, prout examine praemisso, receptoque ab ipso iuxta praescriptum sacri Concilli Tridentini super Catholicae fidei professione, tum quoque de oboedientia et reverentia Domino Loci Ordinario existenti praestanda, deque non alienandis dictae Ecclesiae bonis quinimo alienatis pro posse recuperandis—solito corporali iuramento—per manus nostrae capiti eius impositionem instituimus **et** investimus, in Dei nomine per praesentes curam animarum, administrationem spiritualium et regimen temporalium rerum ipsi in eadem Ecclesia committimus. Ex adverso vero praesentato pro sua vice silentium, (reservata tamen salva notione patronis ex utraque in petitorio,) imponimus hac nostra sententia definitiva mediante. Erasmus Kretkowski, Canonicus et Officialis generalis Cracoviensis ita pronunciavi.⁸⁾

M. Circa A. D. 1689. »nota«.

Anno Dni 1646. die Veneris 8. mensis Junii — IMć X. Maryan **Pałuski** na Plebanią dembicką po IMć X. Kilianie **Latoszyńskim** institutus — ad praesentationem generosorum Stanislai Trzeciecki de Trzeczysz, Joannis Gnoinski, Iudicis Terrae Sandomiriensis, Achacii de Taranowice Taranowski, Pincernae Sanocensis, tutoris generosorum Achacii et Adami Latoszyńskich de Latoszyn, Ioannis de Zborow Zborowski et Helisabethae de Latoszyn Zborowska coniugis, tum Hyacinthi Winarski. Ale de iure patronatus długa była Kontrowersia y prawo, a z tey raciey, że na początku Ich Mści to iest I. M. Pan Stanisław Trzeciecki, I. M. P. Jan Gnoiński, sędzia sendomirski, IMP. Jacek Winarski — podali I. M. Xiędza Marciana **Pałuskiego** a zaś I. M. P. Achacy z Bobrku Ligęza, kasztelan czechowski, I. M. P. Achacy Taranowski, opiekun Ich. M. Panów Latoszyńskich supranominatorum, I. M. P. Jan Zborowski cum coniuge sua podali I. M. Xiędza **Rzewakowskiego**, prawowali się długo. Jakimi szli terminami, patrzyć trzeba in Actis Gembicianis.

Ale przyszło do tego, że Ich M. to iest I. M. Pan Achacy Taranowski y I. M. P. Zborowski Jan **odstąpili** J. M. X. **Rzewakowskiego**, — głosy swoje **przyłączyli** J. M. Xiędzu Marcyanowi **Pałuskiemu** — a sam tylko I. M. P. Achacy Ligęza, na ten czas czestnik lwowski, stawał przy I. M. Xiędzu Rzewakowskim. Kazano **nagrodzić** koszty I. M. Xiędzu Rzewakowskiemu a I. M. Panu Ligęzie zostawiono salve in petitorio iure. I. M. P. Ligęza apelował ad Metropolitanum, począł prosequi, ale I. M. P. Achacy Taranowski, opiekun Ich. M. Panów Latoszyńskich dał kartę, iako nullum praeiudicium erit głosowi podawania Plebana dębickiego y przypuszczając głos jego. Ius to petitorium I. M. Pana Achacego Ligęzy funduie się na tym, iż z Nagawczyny podawano Plebana

dębickiego. I. M. P. Szamoszowski, gdy sprzedał Nagawczynę I. M. Panu Janowi Gnoińskiemu, zeznał donacją in Castro Novae Civitatis Korczyn feria sexta post dominicam »Reminiscere« quadragesimalem proxima A. D. 1622. cum iure Patronatus. A potym I. M. P. Jan Gnoiński tęże Nagawczynę sprzedał I. M. Panu Achacemu Ligęzie y zapisał donacją in Castro Sandomiriensi Sabbatho post festum Conversionis S. Pauli Apostoli proximo, A. D. 1640. cum iure Patronatus praesentandorum beneficiorum quorumvis Ecclesiasticorum.

Umarł I. M. X. Marcin **Pałuski**, Pleban dębicki A. D. 1681. we czwartek przed samymi Świątkami Zielonemi, który a festo Purificationis B. M. V. chorował aż do Świątek.

Post cuius mortem ia Martinus **Karczowski**, unanimi consensu omnium Collatorum absque omni contradictione, (co w Dębickiej Plebanii o to trudno było antea actis temporibus,) iestem institutus A. D. 1881. die 1. Octobris ad praesentationem naprzód Magnificorum ac Generosorum Dominorum Adami de Zimnawoda Gliniski, vexilliferi Sandomiriensis et Mariannae de Latoszyn coniugum, oppidi Dembica et Kancerz villae, — Michaelis, Ioannis, Francisci de Trzeciesz Trzecieskich, villae Gawrzyłowa, — Josephi et Georgii de Trzciana Trzcieskich in Latoszyn, — Hyacinthi de Winary Winarski, certae sortis in oppido Dembica, Joannis de Zborów Zborowski et Elisabethae de Latoszyn coniugum, de Wolica, — Zuzannae de Głogow, Magnifici olim Achacii de Bobrek Ligęza, castellani czechowski, consortis derelictae, — tum quoque Magnifici Casiniri de Bobrek Ligęza, castellanidae czechoviensis, villae Nagawczyna — haeredum et possessorum, Ecclesiae Dembicensis legitimorum Patronorum et Collatorum. Post institutionem pacificam — pacifice introductus d. 19. Octobris 1681.⁹⁾

N. Post fata Admodum Reverendi Domini Martini **Karczewski** obtinuit hoc Beneficium Dembicense Perillustris et Adm. Rev. D. Michael Młodecki et fuit in possessione annos plus minus sexdecem, cuius anima vivat cum Sanctis! ¹⁰⁾

O. Institutio.

Ioannes Stanislaus Jaroszewski I. U. Dr. Proto-notarius Apostolicus etc.

Noveritis, quia Nos vigore Commissionis ab Illustrissimo et Reverendissimo Domino Casimiro a Łubna Łubieński, Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopo Heracleensi, Suffraganeo Canonico, sede vacante Episcopatus Cracoviensis ac Ducatus Severiensis, Generali Administratore in Personam autentice emanatarum ad Ecclesiam Parochialem in oppido Dembica tituli SS. Margarethae et Hedvigis sitam, — morte et obitu Perillustris et Admod: Rever: Michaelis **Młodecki**, Decani Came-necensis, Canonici Praemisliensis, illius ultimi et immediati possessoris vacantem, — Illustrem et Adm. Rev. Ioannem Adalbertum **Olszowski**, Ph.D^{um}, Canonicum Tarnoviensem, Decanum Mielecensem, Praepositum Straszencinensem ad praesentationem Magnificorum et Generosorum Gaspari á Rzeplin Woiakowski, dapiferi Premisliensis, bonorum oppidi Dembica, Latoszynek et Kawęczynek — et aliorum eo pertinentium, Ioannis a Raciborsko Morsztyn, bonorum Pustynia et Kandzerz, (Kancerz), Capitanei Czorszty-nensis, — Ioannis Francisci a Trzeciesz Trzecieski, dapiferi Do-brzynensis, sortis suae in villa Gawrzyłowa, — Iustinae a Chyszow Trzecieska, sortis suae in eadem villa Ga-wrzyłowa dominae advitalitalis, — Alexandri a Krasna Krasieński, Castellanae Małogoscensis, bonorum Latoszyn, — Christophori a Winary Winarski, Pincernae Bielscensis, sortis suae in oppido Dembica — haeredum ac possessorum,

eiusdem Ecclesiae legitimorum Patronorum ac Collatorum, in contumaciam omnium ac singulorum, dictis Cridae Literis, citatorum et non comparentium, mediante Decreto Nostro die hodierno lato, instituendum et investiendum esse duximus

Datum in oppido Dembica Mercurii secunda Decembris A.D. 1705. Ioannes Stanislaus Jaroszewski, etc. L.S. Fecit professionem fidei et iuravit. ¹¹⁾

P. Anno Domini 1759. ipsa die festi Ascensionis Domini videlicet 24. mensis Maii ad Plebanatum Dębicensem, post fata Perillustris **Iosephi** de Chyszow **Romer**, Custodis Kyoviensis, Curati Dębicensis, ultimi ac immediati illius possessoris, pervenit: **Antonius** Dunin **Karwicki** Curatus Ecclesiae Parochialis Dębicensis. ¹²⁾

R. A. D. 1765. die 6. Novembris **Antonius** Dunin **Karwicki**, Parochus Dębicensis, inaudita morte a suo Tenentario bombarda occisus hora 10. ante meridiem, vix supervixit . . . , sepultus in Ecclesia Parochiali sua Dębicensi in sepulchro, munitus omnibus Sacramentis ultimaque absolute percipita.

Tempore interdictae Ecclesiae, interfecto Parocho,-- post d. 13. Novembris 1765. in reliquo sepultura vacabat ad d. 23. Januarii A. 1766. ¹³⁾

S. A. D. 1766. d. 5. Aprilis.

Ego **Nicolaus Woyciechowski**, Curatus Dębicensis, baptisavi etc.

A. D. 1766. d. 25. Julii . . . in Aula oppidi Nowa Dembica — Patrini fuere: Illustris Admodum Reverendus

Dominus **Nicolaus** de Biąła **Woyciechowski**, Collegiatae Boboviensis Canonicus, Parochus in Dembica, Decanus foraneus Mielecensis

A. D. 1773. die 12. mensis Aprilis.

Ego Nicolaus **Woyciechowski**, Ecclesiae Collegiatae Boboviensis Canonicus et Foraneus Mielecensis Decanus, Parochialis in Dembica Curatus, baptisavi Sophiam ex Iudaismo conversam, Infidelium Jacobi Majorek et Richla conjugum, caupanatorum villae Nagawczyna in Iudaismo existentium filiam advenam, virginem, cui imposita sunt tria nomina: Antonina Francisca Teresa. Patrini fuere: Celsissimus Dux in Ołyka, Nieświerz et Klecko, Illustrissimus et Reverendissimus Dominus **Antonius Nicolaus** binominis **Radziwiłł**, Sacri Romani Imperii Princeps, supremus Regni Poloniarum Referendarius, Archicathedralis Gneznensis et Cathedralis Vilmensis Canonicus cum Magnifica Teresia Stojowska, — Illustrissimus Magnificus Josephus Jordan Stojowski, Judex castrensis Bieciensis cum Magnifica Francisca Włodkowa, Magnifici Włodek, Regentis castrensis uxore — et caeteri alii. ¹⁴⁾

T. Działo się d. 25. grud. 1775.

Ja Karol **Frankiewicz**, organista kościoła farnego dębickiego czynię tę protestacyę i obdukcycę przed Sądem naszym dębickim

J. Mć. Xiądz Mikołaj **Woyciechowski**, kanonik kolegiaty bobowskiej, dziekan mielecki — a pasterz nasz dębicki, nie mogąc tej krzywdy y nieposzanowania tak wielkiego Święta ścierpieć, — kazał mi iść jakoteż kantorowi i dzwonnikowi i t. d. ¹⁵⁾

Wszystkie powyżej przytoczone ustępy, od **A.** do **T.**, z których poznajemy nie tylko Proboszczów od 1430. do 1775. roku, lecz także

Kollatorów Kościoła parafialnego i Dziedziców Dębicy i okolicy, -- pochodzą głównie z dawnej Księgi dokumentów Parafii dębickiej (L. E. D.), częścią z Metryk chrztów, Wykazów ślubów i zmarłych [M.] Parafii dębickiej a mianowicie:

- 1) z L. E. D., fol. 5. — Autor prob: Jan Francisciades,
- 2) » fol. 6. » » » » »
- 3) » fol. 5. 6. 9. 11. z dekretu r. 1451. zob: dokum: VIII. i dopiski w l. części wydanych dokum: m. Dębicy (D.D.),
- 4) z L. E. D. fol. 18. i z Liber beneficiorum Długosza. Zob: (D.D.) dokum: VI. str. 19. w l. części, — str. 11. 12. i 14. w l. części,
- 5) z L. E. D. fol. 14. 15.; przytacza je prob: Jan Francisciades,
- 6) » fol: 13. i 17. » » » » »
- 7) » f. 39. i 40. — Kopia dokumentu Instytucyi na probostwo,
- 8) » f. 40. i 41. — tak samo,
- 9) » f. 42. 43. — z zapisków X. prob. Karczowskiego
- 10) » f. 45. — notatka ks. prob: Olszowskiego,
- 11) » f. 46. 47. — Kopia dokumentu Instytucyi na probostwo,
- 12) Z »Liber Metrices Baptisatorum« (M.) Ecclesiae Parochialis. Dembicensis« od r. 1759. do końca 1773,
- 13) Z M. »Consignatio mortuorum« Parafii dębickiej od r. 1765. do 1776.,
- 14) Z M.
- 15) Z dawnej »Księgi miejskiej (K. M.) miasta Dębicy str. 81.

Z dzieła X. Dra Juliana **Bukowskiego** p. t. »**Dzieje reformacji w Polsce**« przytacza się tu następujące wiadomości:

(T. I. str. 583.) Mimo uchwały Synodu łęczyckiego r. z 1523., w połowie 16. wieku znajdujemy na probostwach ludzi młodych i niedouczonej, często niepowołanych, często świeckich i młodzieniaszków, często nieobecnych.

Wizyta Padniewskiego, bisk. krak., mnóstwo tego rodzaju przykładów podaje: na 392 kościołów zwiedzanych — jest tylko 233 obsadzonych osobami duchownemi, 73 osobami świeckimi, 24 wcale nieobsadzonych, 62 sprofanowanych i w rękach hereetyków.

(z T. I. str. 590:) »W Dembicy miasteczku plebania obecnie (r. 1565.) wakuje, gdyż pleban ostatni: urodzony Krzysztoforski (Christoporski) pojął żonę.

Proboszcz **Francisciades** przytoczył dekret z r. 1566., na mocy którego instytuowano na probostwie dębickim **Aleksego Strońskiego**, ponieważ się poprzednik jego **Joachim Zaporski** — ożenił. — Czy **Christoporski** a **Zaporski** oznacza tę samą

osobę—a tylko jedno lub drugie nazwisko pomyłone?

Zob: **list króla Zygmunta Augusta** z r. 1561. (Część II. (D. D.) XVI. str. 23) — z nakazem, żeby Paweł Górski wrócił plebanowi dębickiemu Joachimowi Zaporskiemu zabrane z kościoła paraf: dęb: naczynia i sprzęty srebrne.

Oto poczet Przewielebnych **Księzy Proboszczów dębickich**—od około r. 1430. do r. 1775,—których z przytoczonych dokumentów poznajemy:

Jan z Bolesławia — przed r. 1440.

Mikołaj z Królowic syn Bogusława — od r. 1451.

Piotr z rodu Wieniawitów — do r. 1497.

Stanisław Lipnicki — od r. 1497.

Paweł Lipieński — od r. 1556. do 1558.

Joachim Zaporski — od r. 1558. do 1566.

Aleksy Stroński — od r. 1566. do 1569.

Błażej Wislicianus — od r. 1569.—1593.

Marcin Strzegocki — od r. 1593.—1608.

Jan Francisciades (Frankiewicz) — od r. 1609.—1630.

Kilian Latoszyński — od r. 1631.—1645.

Marcyan Pałuski — od r. 1646.—1681.

Marcin Karczowski — od r. 1681.—ok. 1689.

Michał z Młodocina Młodecki — od r. o: 1689.—1705.

Jan Wojciech Olszowski od r. 1705.—1720. kilku.

Józef z Chyszowa Romer — do r. 1759.

Antoni Dunin Karwicki — od 1759. do 6. listop: 1765.

Mikołaj z Białej Woyciechowski od r. 1766. poza r. 1775. — ostatni proboszcz Parafii dębickiej z czasów przed I. podziałem Polski.

Szkoda, że przy braku źródeł nie można wymienić obok tych proboszczów także około tej parafii zasłużonych: X. X. komendarzy, kaznodziejów, wikarych jako współpracowników' których się dopiero poznaje z **Metryk** za czasów probostwa X.X. Karwickiego i Woyciechowskiego.

Jeszcze jeden duchowny a zarazem świecki **dostojnik** godzien jest w mieście i parafii Dębicy wdzięcznej i wiecznej **pamięci**, mianowicie wspomniany wyżej: **Ksiązę X. Antoni Mikołaj Radziwiłł**, kanonik archikatedry gnieźnieńskiej, katedry wileńskiej, referendarz wielki koronny,—który około r. 1770. miał tu swoje dobra z rezydencją w Pustyni, spełniał obowiązki duchowne i świeckie i tu się przeniósł do wieczności, pochowany w grobie w kościele parafialnym dębickim.

XXXI.

A. D. 1655.

Dekret biskupi zatwierdzający zapisy: pierwszy z r. 1577. P. Jana **Górskiego**, dziedzica Dębicy dla kaznodziei parafialnego Kościoła dębickiego; wtóry z r. 1651. P. Andrzeja z Gnoinik **Gnoińskiego**, dziedzica Dębicy dla ufundowania **kościola św. Barbary** i Maryi Magdaleny, zbudowanej świeżo przez mieszczanina dębickiego Andrzeja **Niwińskiego**; — trzeci z r. 1651. Andrzeja Niwińskiego i jego żonę Katarzynę — dla ufundowania Kaznodziei i Prebendarza szpitala dębickiego; — czwarta przez P. Jana ze Zborowa **Zborowskiego** i jego żonę Elżbietę z Latoszyna dla proboszcza dębickiego i jego następców; oraz **dekret erekcyi** wymienionego nowego Kościoła św. Barbary w Dębicy.

Decretum confirmationis inscriptionum: de A. 1577. — de A. 1651- pro fundatione Ecclesiae S. Barbarae eiusque Praebendario ab Andrea **Niwiński** oppidano Dembicensi noviter aedificatae, — de A. 1651. — et 1653. — et decretum **Erectionis** supradictae Ecclesiae.

In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quoniam ea, quae ad gloriae Divinae augmentum et honorem cedunt, non immerito scripturis authenticis et testimonio fide digno debeant roborari, proinde Nos Adalbertus de Lipnik **Lipnicki**, Dei et Apostolicae Sedis gracia Episcopus Laodiciensis, Suffraganeus, Canonicus, Vicarius in Spiritualibus ac officialis Generalis Cracoviensis, Universis et Singulis significamus praesentibus Literis Nostris, quomodo comparens coram Nobis Iudicioque Cracoviensi Admodum Reverendus **Martianus Pałuski**, Plebanus Dembicensis, Principalis Actor in exhibitis Literis Cridae in vim Citationis Generalis ab Auditorio Nostro emanatis et debite, ut apparebat, executis in termino hodierno ex iisdem legitime incidenti, contumaciam omnium et singulorum sua ex adverso Ius et interesse aliquod ad infrascripta se habere communiter vel divisim putantes ac praetendentes dictis

Cridae literis Citatorum et non Comparientium accusavit et in eorum Contumaciam Inscriptiones infrascriptas: Primam quidem de Anno millesimo quingentesimo septuagesimo septimo feria sexta ante festum S. Kiliani proxima coram Actis Terrestribus Pilsnensibus de et super censu reemptionali decem marcarum polonicalium pro summa capitali trecentorum florenorum polonicalium per Generosum olim Ioannem Górski de Dembica in et super bonis sortis ipsius in oppido Dembica et villa Stasiówka pro Concionatore ordinario Ecclesiae Parochialis Dembicensis recognitum.

Secundam vero de Anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo feria secunda post festum Sanctorum Omnium proxima coram iisdem, ut supra, Actis de et super Censu reemptionali ducentorum decem florenorum polonicalium pro Summa capitali trium millium florenorum polonicalium per generosum Andream a Gnoinik Gnoinski, oppidi Dembica sortis suae haeredem et super bonis haereditariis totius et integrae sortis suae haereditariae oppidi Dembica cum curia et praedio ibidem sito pro fundatione Ecclesiae Sanctae Barbarae et Mariae Magdalenae eiusque Praebendario extra oppidum Dembica sitae, a famato Andrea Niwinski, oppidano Dembicensi noviter aedificatae.

Tertiam quoque trium hortorum cum prato in suis limitibus in eadem Inscriptione descripto in oppido Dembica iacente de Anno currente die Sabbathi ante festum S. Andreae Apostoli proximo, coram Officio Consulari Dembicensi pro fundatione suprascripti Concionatoris ordinarii et Praebendarii Hospitalis Dembicensis per spectabiles Andream Niwinski et Catharinam conjuges, oppidanos Dembicenses, factam.

Quartam denique de Anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio feria tertia post festum S. Valentini Martyris proxima coram Actis Castrensibus Novae Civitatis Korczyn de et super censu reemptionali viginti unius florenorum polonicalium pro summa Capitali trecentorum florenorum polonicalium in et super bonis totius et integrae villae Bluszczowka cum Curia et Praedio ibidem sitis, pro suprascripto Actore Plebano Dembicensi moderno et eius Successoribus per generosum Ioannem de Zborowo Zborowski suo et generosae Elisabeth de Latoszyn consortis suae nomine assignatam, approbari confirmari ratificari, robur authoritatis ordinariae et perpetuae firmitatis parari et Decretum de super apponi, dictos census una

cum Summis principalibus, tribus hortis ac prato in tertia In-
 scriptione de situ et positione descriptis—libertati et immunitati
 Ecclesiasticae adscribi, incorporari, inuiscerari et super eisdem
 censibus Praebendarium S. Barbarae simulque Concionatorem
 ordinarium in praefata Ecclesia Dembicensi erigi, fundari, dotari,
 eidemque census omnes praeinsertos nec non Ecclesiam S. Bar-
 bae una cum suo Censu, tum praefatos tres hortos cum eorum
 adiacentiis et pertinentiis incorporari, inuiscerari, onera infra-
 scripta eidem Praebendario et Concionatori intuitu praefatorum
 Censuum imponi et ad explenda sub onere conscientiae obli-
 gari, ius patronatus et praesentationis eiusdem Praebendarii et
 Concionatoris iuxta ordinationem infrascriptam reservari, literas-
 que approbationis, confirmationis de et super necessarias in
 forma solita decerni et extradi mandari debita cum Instantia
 petiit et postulavit. Quarum Inscriptionum tenor de verbo ad
 verbum talis est prout sequitur. Et primum quidem . . .

[**Nota: Inscriptio**, hoc loco in decreto originali et in copia
 —citata,— iam in II. parte Documentorum Dembicensium (XVII.
 pag. 23—25) edita est; propterea hic non repetitur.] ¹⁾

Tenor alterius sequitur talis: Comparens personaliter coram Iu-
 dicio Actisque praesentibus Terrestribus Pilznensibus generosus
Andreas a Gnoynik **Gnoinski**, olim generosi Ioannis Gnoinski,
 Iudicis Terrae Sandomiriensis filius, oppidi Dembica sortis suae
 haeres, sanus mente et corpore existens, palam, libere ac per
 expressum recognovit: Quia ipse **Ecclesiae** Dembicensi Tituli
 S. **Barbarae** et Mariae **Magdalенаe** extra oppidum praefatum
 Dembica sitae, per famatum Andream **Niwiński**, oppidanum
 Dembicensem noviter aedificatae et extractae, idque pro Fun-
 datione certa in eadem Ecclesia per Illustrissimum et Reveren-
 dissimum Loci ordinarium in perpetuum facienda summam du-
 centorum decem florenorum pecuniae communis polonicalis mo-
 netae et numeri in Regno currentis, florenum quemlibet grossis
 triginta polonicalibus computando, census anpui perpetui pro
 summa Capitali trium millium florenorum pecuniae polonicalis
 per eundem famatum Andream Niwinski oppidanum Dembi-
 censem Ecclesiae in perpetuum pro eadem fundatione donata
 in et super bonis suis haereditariis totius et integrae sortis
 suae praefatae haereditariae oppidi Dembica cum curia et praedio
 ibidem sitis, in Palatinatu Sandomiriensi et districtu praesenti

Pilsnensi iacentibus, cum omnibus bonorum eorundem Cmethonibus, Subditis, Incolis, molendinis eorumque censibus, fructibus, proventibus, reditibus, utilitatibus attinentiis et pertinentiis generaliter omnibus, nullis exceptis, sed omnibus in genere et singulis in specie comprehensis generi per speciem et e contra non derogando, verum ita late longe circumferentialiterque, prout bonorum praefatorum haereditas se in suis metis et limitibus extendit et continetur, in vim tamen reemptionis alias na wyderkaff vendidit, inscripsit, prout vendit et inscribit praesentibus perpetuo et in aevum. Quam quidem summam suprascriptam ducentorum et decem florenorum pecuniae communis monetae et numeri praemissorum census annui idem recognoscens generosus Andreas **Gnoinski** se suosque successores bonorum praefatorum, tam in toto, quam in parte modernos et pro tempore existentes haeredes ac possessores eidem Ecclesiae seu Presbytero, ad eandem Ecclesiam praesentando nunc et pro tempore existenti, inscribit et obligat praesentibus quolibet anno pro quatuor temporum rathis e quolibet quartuali, quamlibet ratham per quinquaginta duos florenos et grossos quindecim computando, incipiendo eiusmodi solutionem census praefati a proximo et immediate venturo quartuali post Cinerum incidentem mediante eiusdem **Niwinski**, quoad vixerit, post fata vero ipsius, Presbytero ad eandem Ecclesiam praesentando, cui haec summa ordinata fuerit nunc et pro tempore existenti, manuali, quae pro autentica reputabitur, quietatione dare, solvere et per suum nuncium transmittere idque sub vadio summae census retenti correspondenti per eundem recognoscentem Generosum **Gnoinski** et eius Successores bonorumque sortis praefatae tam in toto, quam in parte haeredes et quovis possessores nunc et pro tempore existentes praefato **Niwiński**, quoad vixerit, post fata vero ipsius—Praebendario ad eandem Ecclesiam praesentando nunc et pro tempore existenti ob non solutionem alicuius rathae temporum suprascripta dispositione ad solvendum toties, quoties opus fuerit succumbendi. Et iam ex nunc idem **Recognoscens** dat et admittit praesentibus praenominato **Niwiński** seu Presbytero ad eandem Ecclesiam praesentando, pro tempore existenti, in bona sortis praefatae oppidi Dembica praefata summa ac in eundem censum reemptionalem Intromissionem et actuaalem pacificamque possessionem cum praesentando usu fructu, quando-cunque voluerit, acceptando per Ministerialem, quemcunque sibi ad id duxerit, eligendo debetque et tenebitur praenominatus re-

cognoscens prout se ac suos successores, honorumque praeexpressorum haeredes et possessores nunc et pro tempore existentes de et super bonis suis suprascriptis omnibus eidem Niwinski seu Presbytero ad eandem Ecclesiam fundando pro tempore existenti inscribit et obligat praesentibus ipsum et eius Successorem in dictis bonis venditis summa praefata ac censu onerata et occasione eorundem honorum ab omni impetitione luridica quarumcunque personarum status, sexus et conditionis cuiusvis existentium in omni Iudicio et Officio Regni per omnes Praesentationes Terrestres prout ad quemlibet Personam Terrestrem spectat et pertinet praescriptis tam in toto, quam in parte toties, quoties opus fuerit, tueri, defendere, evincere ac ubilibet indemnem et eius successores indemnes reddere nec non bona praenominata censu praefato ac summa eadem onerata tam in toto, quam in parte ab omnibus luribus et Inscriptionibus prioribus et posterioribus, tum etiam a quibusvis Citationibus in eadem bona ac Summa capitali onerata importatis ac importandis, lucris censu denique et perlucris ac processibus Iuris quibusvis in iisdem praefato bonis obtentis et obtinendis in quocunque puncto et gradu Iuris dependentibus emundare et eliberare, mundaque et libera semper facere et reddere ita, ut ex eiusdem bonis, censu ac summa oneratis, idem famatus Niwinski seu Presbyter, ad praefatam Ecclesiam fundandus, suis cum Successoribus censum eundem quiete et pacifice quolibet anno et suprascriptis temporum rathis sine quovis impedimento percipere queat sub alio simili seorsivo, summae capitali trium millium florenorum pecuniae correspondenti Vadio, per eundem Recognoscentem et eius successores nunc et pro tempore existentes praefato Niwinski seu Presbytero ad praefatam Ecclesiam fundando, pro tempore existenti, in casu non completionis contentorum inscriptionis praesentis omnium et singulorum tam in toto, quam in parte toties, quoties opus fuerit ad solvendum succumbendi. Quo quidem vadio seu vadiis praefatis seorsivis et specialibus taliter ad solvendum ex quacunque re et causa respective succubitis ac pro re aliqua principali ex contento inscriptionis praesentis non complenda citatos existentes, memoratus Recognoscens Generosus Andreas Gnoinski sive eius successores honorumque praeexpressorum, tam in toto, quam in parte haeredes et quivis possessores nunc et pro tempore existentes,—ad instantiam tam suprascripti Niwinski, quoad vixerit, quam supra recensiti Praebendarii ad Ecclesiam praefatam fundandi, nunc et pro tempo-

re existentis, ad Officium Castrense Capitaneatus Novae Civitatis **Korczyn**, cuius iurisdictioni suo competenti foro renuntiant, se cum successoribus honorum praexpressorum tam in toto, quam in parte haeredibus et quibusvis possessoribus nunc et pro tempore existentibus iurisdictioni Officii praesentis, quoad respondentis Inscriptioni praesenti in toto satisfaciens subiicit in primo Citationis termino tanquam peremptorio stare, parere, respondere pro vadioque praefato seu vadiis praefatis seorsivis et specialibus ac re ipsa principali, pro qua citabitur, tam in toto, quam in parte toties, quoties opus fuerit, satisfacere debet et tenebitur seque ac suos obligat ipsum primum peremptorium ac alios omnes consequentes causae eiusdem terminos semper peremptorios vera infirmitate, pro maiori minorennitate successorum, servitio militari ad munimenta et aliis quibusvis legalibus impedimentis et dilationibus non differendo, ad quietationem etiam ultra proximos Officii praefati Castrensis Capitaneatus Novae Civitatis Korczyn terminos -- dilationem sibi non recipiendo nullasque motiones, appellationes earumque prosecutiones faciendo ac praemissa omnia poenis simplicibus vel triplicatis, evasionibus fatalitibus, Iuris praescriptione, terrestri bello conventioneqque et aliis quibusvis iuris remediis et defensis non subterfugiendo ac sua praesenti Inscriptione ad praemissa mediante. Actum in Pilzno in Terminis Terrestribus feria secunda, post festum Omnium Sanctorum prima A. D. 1651. Correxit Mietelski, Stanislaus Dunin Suligostowski, Notarius Terrae Sandomiriensis. Loca Sigillorum.

Tertiae vero Inscriptionis nexus est eiusmodi: Anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto die sabbati ante festum S. Andreae Apostoli: Stanąwszy oblicznie przed Urząd nasz Radziecki Dembicki zupełnie siedzący sławetny Pąn **Andrzej Niwinski** wespół z Małżonką swoją **Katarzyną**, będąc zdrowi na ciele y na umyśle, niebędąc do tego przymuszeni ani żadnym błędem zwiedzeni, dobrowolnie zeznali: Iż na pamiętkę wieczną Panu Bogu Wszchemogącemu także od wżwyż mianowanego zbudowanemu **Kościółowi Ś. Barbary y Mariey Magdaleny** dali, darowali perpetuis temporibus ogrodów trzy, które ogrody tak się specyfikuią: ieden Budynowski, drugi Gołębiowski leżą między gruntami Dubiela kmiecia, Woyciecha Bołackiego, mieszczanina dembickiego ex utraque parte kończą ę wszystkie trzy tegoż Fundatora videlicet Błażeia Steca, Mikołaja Kolmana IMci X. Marciana Pałuskiego, Plebana dembic-

kiego. A że IMć. Pan Gnoński zostawuie sobie dla ductu wedy przy ogrodzie Budynowskim na trzy zagony placu przy gorze eżące, że nie są przeszkodą Fundatora, pozwala iako Dziedzicowi, co, żeby był pewnego, wiecznymi czasy daie y daruie z Małżonką swoją iako Fundator tego Kościołka wzwyż mianowanego. Co się działo u Pawła Gizmanowskiego, Burmistrzem na ten czas będącego przez P. P. Radziec Pana Woyciecha Jaroszowica, Jakuba Kosarzowica, Marcina Stozaka, Woyciecha Kuśmierza z przyciśnięciem Pieczęci naszej zwykłej Radzieckiej. Quod officio nostro Consulari notum et Solidatum est.

Locus Sigilli. Nicolaus Suski, Notarius iuratus m. p.

Quartae Inscriptionis contextus est infrascripti tenoris: Comparens personaliter coram Officio et Actis praesentibus Castrensibus Capitaneatus Novae Civitatis Korczyn Generosus **Ioannes** de Zborów **Zborowski** suo et Generosae **Helisabeth** de Latoszyn consortis suae pro cuius ratihabitatione cavet ac se praesentibus inscribit nomine a Terris, Districtibus, Iuribus, Iurisdictionibus suis quibusvis propriis et competentibus, se vero cum Successoribus ac bonis suis omnibus Iurisdictioni Officii praesentis Castrensis Capitaneatus Novae Civitatis Korczyn, quo ad Actum praesentem attinet, totaliter et plenarie incorporando atque subiiciendo palam libere ac per expressum recognovit: Quia ipse Reverendo **Martiano Pałuski**, Plebano Dembicensi eiusque Succedaneis pro tempore existentibus Plebanatus Dembicensis, summam viginti unius florenorum pecuniae polonicae monetae et numeri in Regno currentis, florenum quemlibet grossis triginta polonicalibus computando, Census annui perpetui reemptionalis pro Summa Capitali trecentorum florenorum pecuniae communis polonicae monetae et numeri promissorum per se Recognoscentem et praefatam Consortem suam Generoso Iohanni Mnichowski tenta et recognitiono certa manuali Actis praesentibus Castrensibus Capitaneatus Novae Civitatis Korczyn roborat ad solvendum inscripta et per eundem vero Mnichowski eidem Rev. Pałuski, Plebano Dembicensi Actis praesentibus seu aliis quibusvis abcess: . . . in et super bonis totius . . . et integrae Villae Bluszczówka cum Curia et Praedio ibidem sitis, in Palatinatu Sandomiriensi et Districtu Pilsnensi iacentibus et consistentibus praefatae Consortis suae haereditariis, Iuribus vero suis quibusvis subiectus omnibusque et singulis eorundem bonorum Incolis, Cmethonibus, Hortulanis, Inquilinis, agris, pratis,

campis, sylvis, tabernis, molendinis, stagnis, piscinis, fructibus, proventibus, redditibus, utilitatibus, attinentiis et pertinentiis generaliter universis, nullis penitus exceptis nec se suisque et praefatae Consortis suae successoribus aut alio quopiam reservatis, sed omnibus in genere et singulis in specie comprehensis, generi per speciem et e contra non derogando, verum ita late longe circumferentialiterque, prout eorundem bonorum haereditas se in suis metis et limitibus extendit et continetur, et prout eadem bona ipsemet Recognoscens solus tenuit, habuit et possidebat, tenereque habere et possidere debuit ac ipsi legitime concernebant eidemque serviebant in vim tamen reemptionis, alias na Wyderkaff seu cum pacto retroemendi et retrovendendi vendidit et inscripsit, prout vendit et inscribit praesentibus perpetuo et in aevum. Quam quidem summam suprascriptam viginti unius florenorum pecuniae communis polonialis monetae et numeri promissorum Censui annui reemptionalis idem Recognoscens Generosus Ioannes **Zborowski** se ac suos praefataeque **Consortis** Suae Successores bonorumque praexpressorum tam in toto, quam in parte haeredes et quosvis possessores modernos et pro tempore existentes in et super bonis suis omnibus idem suprascripto Reverendo Martiano **Pałuski**, Plebano Dembicensi nunc et pro tempore existenti inscribit et obligat praesentibus pro quolibet die et festo Purificationis B. **M. V.** singulis annis incipiendo eiusmodi solutionem praedicti census a proximo et immediato venturo Festo Purificationis B. **M. V.** mediante manuali praedicti Rev: Plebani Dembicensis nunc et pro tempore existentis, quae pro autentica reputabitur quietatione dare, solve et per suum nuncium ad manus ipsius transmittere sub vadio summae Capitali, videlicet trecentorum florenorum pecuniae polonialis correspondenti, per eundem Recognoscentem successoresque eius et praedictae Consortis suae bonorumque praefatorum tam in toto, quam in parte haeredes et quosvis possessores nunc et pro tempore existentes praefato Rev: Plebano Dembicensi nunc et pro tempore existenti in casu non solutionis tam in toto, quam in parte summae praefatae census annui reemptionalis pro tempore et loco supra expressis toties, quoties opus fuerit, ad solvendum succumbendi. Etiam exnunc idem Generosus Ioannes Zborowski dat et admittit praesenti praenominato Rev. Martiano Pałuski, Plebano Dembicensi nunc et pro tempore existenti, in bona praefata summa originali ac

in eundem Censum reemptionalem realem Intromissionem cum actuali Utifruccione, quodocunque voluerit

Actum in Castro Novae Civitatis Korczyn feria tertia post festum S. Valentini Martyris prima A. D. 1653. Correxit Borowski m. p. Locus Sigilli.

Nos vero **Albertus** de Lipnik **Lipnicki**, Suffraganeus ei Officialis supra memoratus, citatos diutius et ultra horam audientia expectatos et non comparentes, contumaces reputavimus et in eorum contumaciam Inscriptiones praeinsertas in omnibus et singulis earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus universis de iure duntaxat licitis et honestis approbantes, confirman-tes, ratificantes, robur Authoritatis ordinariae et perpetuae firmitatis pariter et Decretum desuper apponentes dictis census una cum summis principalibus, nec non praedictos tres hortos ac pratum libertati, immunitati Ecclesiasticae inscribentes, incorporantes, inviscerantes ac super eisdem censibus, nec non tribus hortis ac prato—in Ecclesia Parochiali Dembicensi **Concionatorem** ordinarium et **Praebendarium** in Ecclesia S. Barbarae et Mariae Magdalенаe extra oppidum Dembica noviter aedificandam, erigendam, fundandam, dotandam, onera intuita eorundem Censuum imponenda aliaque et singula infra descripta statuenda et decernenda duximus. Uti quidem statuimus et decernimus et primo quidem census praefatis una cum summis principalibus, ac tres hortos ac pratum superscriptos libertati et immunitati Ecclesiae adscribimus, incorporamus, invisceramus Concionatorem ordinarium Ecclesiae Parochialis Dembicensis et Praebendarium S. Barbarae super dictis censibus erigimus, fundamus dictamque Praebendam cum suis proventibus erigimus fundamus erectamque Praebendam suis proventibus, fundis et emolumentis ac aliis penitus omnibus attinentiis et pertinentiis eidem Concionari pro tempore existenti incorporamus, unimus et adnectimus simulque, ne eandem Concionaturam et eidem Praebendam incorporatam ex post Plebanus Dembicensis, ut eo ipso numerosior clerus Ecclesiae Parochialis Dembicensis deserviat, tenere aut eius capaces existere possint et valeant, per praesentes cavemus et declaramus, oneraque eidem Concionatori intuitu quidem Concionaturam ipsam videlicet singulis diebus Dominicis et Festis tam sollemnioribus, quam quibusvis aliis, duntaxat tamen ad populum occurrentibus in Ecclesia Parochiali Dembicensi per se, se vero aliquo, praecipue vero infirmitatis legali impedimento detentus fuerit, per alium doneum concionetur et Verbum Dei praedicetur. Porro intuitu

incorporatae Praebendae quatenus unam **Missam** lectam qualibet septimana pro peccatis Spectabilis Andreae **Niwinski** uti et tanquam suprascriptae Praebendae Fundatoris, quoad vixerit, post fata vero ipsius Requiem itidem lectam pro Anima eiusdem Fundatoris in Ecclesia S. Barbarae noviter erectae singulis annis perpetuis et futuris temporibus absolvat, imponimus et ad explenda sub onere Conscientiae obligamus. Et quoniam, suprascripta omnia onera tam Concionaturae, quam Praebendae S. Barbarae unus actu Presbyter idoneus et habilis institutus absolvet, ideo quatenus omnes et singulos praedictos Censu ac fructus ex tribus hortis ac prato iam alias de situ et positione descriptis intuitu praefatorum onerum **is** idem Concionator et Praebendarius per Nos instituendus pro se tollat, colligat ac in suos usus beneplacitos convertat, — ordinamus et decernimus **Ius** patronatus et praesentandi praedictorum Concionatoris et Praebendarii suprascripto Spectabili Andreae Niwinski uti et tanquam Fundatori quoad vitae ipsius tempora; post fata vero illius Generoso Andreae a Gnoynik Gnoinski, sortium suarum oppidi Dembica haeredi ac illius legitimis in praefatas sortes censu ducentorum decem florenorum polonicalium pro summa capitali trium millium florenorum polonicalium provenientes oneratas Successoribus pro tempore existentibus reservamus. Et insuper, ne aliquae lites et contentiones inter Concionatorem Praebendarium et Reverendum Plebanum Ecclesiae Parochialis Dembicensis ac ex post aliquae negligentiae exoriantur, statuimus ac sub poenis nostris arbitrariis Reverendo Praebendario ac Concionatori serio inhibemus, ne in administrationem Sacramentorum ac alia munia circa Divina absolvenda ac per consequens in solitos questus, obventiones et accidentia Rev: Plebani pro tempore existentis se ingerat, sed sua duntaxat dote Concionaturae et Praebendae contentus sit, omnemque debitum honorem et reverentiam eidem Rev: Plebano exhibeat, processionibus et thurificationibus in Ecclesia Parochiali adsit, iniungimus, omnesque tam iuris, quam facti defectus, si qui quomodolibet poterant, supplemus et hoc Nostro Confirmationis et Erectionis Decreto praemissa omnia et singula solidamus. In quorum omnium et singulorum praemissorum maiorem fidem praesentes, manu propria subscritas sigillo Nostro communiri iussimus. Actum et datum **Cracoviae** die Veneris decima quinta Januarii Anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, praesentibus Illustribus et Admodum Reverendis Jacobo Kurdwanowski Craco-

viensi, Ioanne Henrico Najman Vladislaviensi Ecclesiarum Cathedralium Canonicis et me Magistro Grabianowski I. U. D. Protonotario Apostolico et Consistorii Cracoviensis Actuario.

Ex Actis Reverendissimi olim Adalberti de Lipnik Lipnicki, Dei et Apostolicae Sedis Gratia Episcopi Laodicensis, Suffraganei, Canonici, Vicarii in Spiritualibus ac Officialis generalis Cracoviensis extractum et Sigillo
communitum. L. S.

Zajmujący ten historyczno-prawny dokument, zbiór kilku dokumentów jest w **L. E. D.** w dwu nawet kopiach spisany—raz na fol. 87. do 92., drugi raz na fol. 108. do 112.

Oprócz tego znajduje się urzędowa kopia tego dokumentu wraz z innymi dokumentami Parafialnego Kościoła dębickiego w Kancelaryi biskupiego Konsystorza tarnowskiego.

O tem świadczy następująca ważna notatka z r. 1840 w **L. E. D.** fol. 124: »Quod attinet Documenta Ecclesiae huius, haec omnia partim in Originalibus, partim in Copiis tabularibus, partim in Copiis simplicibus (excepto Inventario Buchalterico) Anno 1840. Illustrissimo ac Reverendissimo **Consistorio** Episcopali Tarnoviensi pro asservatione resignata sunt, relictis omnium horum Documentorum Copiis simplicibus i Archivo Ecclesiae asservatis«

¹⁾ W tym miejscu opuszczono dla skrócenia ten sam **Zapis**, który już wydrukowano w II. części »Dokumentów dębickich« XVII. str. 23.—25., — do którego się łaskawego czytelnika odsyła.

Zamiast podpisu Georgius Piasecki — jest tu »Correxit Skrzykowski m. p. Stanislaus Dunin Suligostowski N. T. Sandomiriensis Loca † † Sigillorum.

²⁾ Tu opuszczono w druku zakończenie zapisu, w którym tak samo jak w poprzednich zapisach, są zwykłe zastrzeżenia prawne.

Dokument ten stwierdza, że Dębica — oprócz dawnego kościoła **parafialnego** — miała od r. 1654. jeszcze drugi kościół: ś. **Barbary**, który fundował mieszczanin dębicki Andrzej Niwiński i z małżonką swoją Katarzyną wyposażył trzema ogrodami. Kościół ten później przed r. 1720. odbudowany, nie istnieje już.

Starzy ludzie w Dębicy, osobliwie cechmistrz P. Stanisław Brniak twierdzą, że ten kościół, z modrzewia większy od kościoła w Pustyni stał pierwotnie na gruncie, gdzie jest obecnie Apteka z ogrodem — niedawno realność aptekarza i burmistrza ś. p. Henryka Zauderera †1907. Tam był naokoło tego kościoła cmentarz i dla

tego przy kopaniu fundamentów pod domy tam wystawione znaleziono wiele kości nieboszczyków.

Kościół św. Barbary z końcem 18. lub na początku 19. wieku rozebrano, przeniesiono i postawiono na teraźniejszym cmentarzu we wschodniej stronie miasta. Roku 1831. spustoszyła straszna cholera i głód miasto Dębicę. Kościół św. Barbary nie mając należytej opieki podupadł i został po kilku latach rozebrany.

Z wyrażenia w dokumencie:—że ten kościół »extra oppidum« poza miastem zbudowany wynika, że skoro obok Starego miasta Dębicy koło kościoła parafialnego — powstało Nowe miasto Dębica w stronie zachodniej, gdzie był kościół św. Barbary, — to początek tego Nowego miasta Dębicy, jest późniejszy od erekcyi kościoła św. Barbary z r. 1655, przypada zatem po najeździe Szwedów, r. 1655. po klęsce pożaru Dębicy przed r. 1660.

Odtąd dzieli się Dębica na 2 części: na Stare i Nowe miasto,— dawniej tak w dokumentach odróżniana i jeszcze tak mianowana. tak w dokumentach odróżniana a dotąd jeszcze tak mianowana.

Jest też w powyższym dokumencie w r. 1654. wzmianka o wodociągu, jaki zwłaszcza w obecnych czasach jest dla Dębicy bardzo pożądanym!

XXXII.

R. P. 1655. 1702. i następnych.

Najazdy Szwedów na Polskę dały się i miastu Dębicy w znaki.

O najeździe z r. 1655. za króla **Jana Kazimierza** niema wzmianki w księgach dębickich. Tylko w **Przywileju** i ustawie dębickiego **Cechu szewców** z r. 1660. (zob: Część III. **Dokum.** dębic. str. 19. i 25. na dole) jest taka wzmianka o nieszczęściu Dębicy przed r. 1660.—a więc w czasie i snadź skutkiem I. najazdu szwedzkiego.

R. P. 1660.

»Mieszczanie dembicycy a Poddani nasi, Cechu szewskiego Słarsi, po nieszczęśliwym pożarze ubogiego Miasteczka Dębice

odniósłszy **wielką klęskę**, przez ogień w pracach swoich oraz Praw y Przywilejów Cechu swego zdawna uprzywilegiowanego postradali»

R. P. 1702. — 1705.

Podczas najazdu szwedzkiego za króla **Augusta II.**, generał szwedzki **Sztembok** plebanię dębicką z budynkami gospodarskimi ks. Michała **Młodeckiego** — i dwory dziedziców P. T. **Winiarskiego** i **Glińskiego** spalił, — miasto Dębicę skrzywdził.

Post fata Admodum Reverendi Domini Karczewski obtinuit hoc Beneficium Dembicense Perillustris et Adm: Rev: D. Michael **Młodecki** — et fuit in possessione annos plus minus sexdecim, cuius anima vivat cum Sanctis! Decimam manipularem in Pustynia vindicavit. Ob absentiam in Plebanatu Illustrissimus **Sztembok**, Generalis Exercitus Regis Sueciae, **Residentiam cum omnibus aedificiis** Plebanalibus et **frumentis** in horreo congregatis igne consumpsit et **Aulam** Generosorum **Winiarski** et **Glincki**—tandem completis tribus annis, post tam enormem conflagrationem obdormivit in Domino Pastor. ¹⁾

Post obtentam Institutionem ac Introductionem ad hanc Parochialem Ecclesiam Dembicensem, sequenti die post acceptam Possessionem Beneficii huius hocce Inventarium conficere curavi et omnia adnotavi mihi a Dominis Executoribus tradita post piae memoriae defunctum Perillustrum Michaelem Młodecki, immediatum Ecclesiae Pastorem Dembicensis Ecclesiae Parochialis in hunc, qui sequitur, tenorem die 3. Decembris **1705.**

Primo Plac goły sine ullis aedificiis et Residentia tam Plebanali, quam Familiae.

Plac także goły, na którym Gumno było—Brogi tylko y te bardzo nadgniłe od słoty przez trzy lata stojące po spaleniu

Plebaniey y Gunna przez Generała **Sztemboka** dla założoney z Plebaniey Cotrybucyey Dymowey na Wojska króla szwedzkiego, którey nie chciał I. M. Xiądz Młodecki, uiechawszy do Siennowskiewy Plebaniey wypłacić; dla tego spalić ze wszystkim Plebanią z budynkiem i crescentyą niemłóconą, zatrzymaną w stodołach, rozkazał funditus.

Szopina na sześci słupkach dla młocenia zboża. Browarek pusty zgniły y spustoszony, w którym po spaleniu robotne bydło iako to konie, woły stawały—o iednym wrzeciądzu do zamknięcia tego Browarku, w którym żadnego naczynia nie było do piwa y gorzałki palenia. Dach wszystek zły, przez który wszędzie ciekło. Zawarcia mieysca Plebańskiego żadnego nie było ani ogrodzenia mieysca Plebańskiego, ponieważ po spaleniu przez Generała **Sztemboka** nie mieszkał przy kościele I. Mc. X. Pleban ale w Siennowie²⁾ y lubo przyechawszy na czas u I. Mei. Pana Winiarskiego przemieszkał cokolwiek y odiechał: a tu żadney przez trzy lata nie czynił reparaćy y Budynku Sobie ani Czeladzi niewystawiał podczas terażnieyszey **Inkursyey** nieprzyacielskiewy niechciał się fundować w żadne Gospodarstwo y Porządek Plebański, tak iakby należało, prócz, co z Crescentiewy Gruntu własnego y Dziesięcin, aby miał gdzie włożyć, Brozki postawił, ostatek Zboża w styrty układać Czeladzi rozkazał—a nic nie przybudował na pogorzeliakach według dawnych budynków

Adalbertus Olszowski, Phiae Dr. Praepositus Straszęc;, Curatus Dembicen: ³⁾

-
- 1) **Notatka** ta napisana w **L. E. D.** fol. 45.--własną ręką ks. prob. dębickiego Jana Wojciecha Olszowskiego, Dra filozofii, prepozyta Straszęczińskiego, Sędziogo-Surrogata pilzneńskiego, zaraz po instytucyi jego r. 1705.
- 2) **Siennów**, wieś w terażniejszym Starostwie Przeworskiem w okolicy Kańczugi.
- 3) **Inwentarz** ten, tu skrócony, znajduje się w **L. E. D.** między fol: 51. a 52.--na osobnym włączonym arkuszu —z podpisem własnoręcznym księdza prob. Olszowskiego.
-

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

I.

Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1910/11.

- A.) Dla nauki przedmiotów obowiązkowych:
- 1.) **Szydłowski Józef**, dyrektor, członek Rady gminnej miasta Dębicy, i c. k. Rady szkolnej okręgowej w Ropczycach, delegat Wydziału powiatowego do Rady szkolnej miejscowej w Dębicy, delegat Wydziału krajowego do Wydziału szkoły przemysłowej uzupełniającej w Dębicy; uczył języka łacińskiego w klasie I B. i propedeutyki filozofii w klasach VII. i VIII.; razem tygodniowo godzin 10.
 - 2.) **Dr. Janik Michał**, profesor, na urlopie.
 - 3.) **Kalitowski Michał**, profesor, członek Rady gminnej miasta Dębicy, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, gospodarz klasy VI.; uczył języka łacińskiego w klasach III. B. i VI., greckiego w klasach VI. i VII.; razem tygodniowo godzin 21.
 - 4.) **Keffermüller Zenon**, zastępca nauczyciela, gospodarz klasy I. B.; uczył języka polskiego w klasie III. A., historii i geografii w klasach I. A. B., II. A. i VI.; razem tygodniowo godzin 19.
 - 5.) **Ks. Kotfis Błażej**, profesor, exhortator dla klas wyższych; uczył religii w klasach III. A. B., IV. A. B., V., VI., VII., VIII.; razem tygodniowo godzin 16.
 - 6.) **Kozłowski Jan**, rzeczywisty nauczyciel, na urlopie.
 - 7.) **Ks. Krzemieniecki Stanisław**, zastępca nauczyciela religii exhortator dla klas niższych; uczył religii w klasach I. A. B. II. A. B.; razem tygodniowo godzin 8.

- 8.) **Łychicki Nazar**, egzaminowany zastępca nauczyciela, zawiadowca gabinetu przyrodniczego i biblioteki ruskiej dla młodzieży, gospodarz klasy I. A.; uczył języka niemieckiego w klasach I. A. B., II. A., matematyki w klasie III. A., historii naturalnej w klasach V. i VI.; razem tygodniowo godzin 22.
- 9.) **Migdał Antoni**, profesor, zawiadowca biblioteki pauperum, gospodarz klasy V.; uczył języków: łacińskiego w klasach V. i VII., greckiego w klasach IV. B. i VII.; razem tygodniowo godzin 20.
- 10.) **Müller Fryderyk**, rzeczywisty nauczyciel, zawiadowca biblioteki niemieckiej dla młodzieży, kurator czytelnicy uczniów, gospodarz klasy VII., uczył języka niemieckiego w klasach IV. B., V., VI., VII. i VIII.; razem tygodniowo godzin 20.
- 11.) **Mydlarczyk Stanisław**, zastępca nauczyciela, gospodarz klasy II. B.; uczył języków: polskiego w klasach IV. A. B., łacińskiego w klasach II. A. i IV. A., greckiego w klasie IV. A.; razem tygodniowo godzin 22.
- 12.) **Niemiec Wojciech**, profesor, przydzielony do służby w c. k. gimnazjum św. Jacka w Krakowie.
- 13.) **Nycz Franciszek**, zastępca nauczyciela, zawiadowca biblioteki polskiej dla młodzieży klas niższych; uczył języków: polskiego w klasach I. A., III. B. i VI., niemieckiego w klasach II. B., III. B. i IV. A.; razem tygodniowo godzin 21.
- 14.) **Pilszak Józef**, zastępca nauczyciela, na urlopie.
- 15.) **Przeworski Józef**, zastępca nauczyciela, gospodarz klasy III. A.; uczył języków: polskiego w klasie II. B., łacińskiego w klasach III. A. i IV. B., greckiego w klasie III. A.; razem tygodniowo godzin 21.
- 16.) **Radomski Michał**, profesor, członek Rady gminnej miasta Dębicy, kierownik szkoły przemysłowej uzupełniającej, zawiadowca gabinetu fizykalnego, gospodarz klasy IV. A.; uczył matematyki w klasach IV. A. B., VII. i VIII., fizyki w klasach VII. i VIII.; razem tygodniowo godzin 18.
- 17.) **Rogoszewski Jan Romuald**, zastępca nauczyciela, uczył matematyki w klasach I. A. B., fizyki w klasach IV. A. B., historii naturalnej w klasach I. A. B., II. A. B.; razem tygodniowo godzin 20.
- 18.) **Rawicz-Rojek Tadeusz**, rzeczywisty nauczyciel, przydzielony do służby w c. k. gimnazjum w Podgórzu.

- 19.) **Stachnik Józef**, profesor, gospodarz klasy III. B.; uczył języka polskiego w klasie I. B., matematyki w klasach II. A. B., III. B., V. i VI., fizyki w klasach III, A. B.; razem tygodniowo godzin 22.
- 20.) **Staroń Michał**, rzeczywisty nauczyciel, gospodarz klasy IV. B.; uczył geografii i historii powszechnej w klasach IV. A. B., V., VII. i VIII.; razem tygodniowo godzin 18.
- 21.) **Türschmid Edward**, zastępca nauczyciela, zawiadowca biblioteki polskiej dla młodzieży klas wyższych, gospodarz klasy II. A.; uczył języków: polskiego w klasach II. A., V., VII. i VIII., łacińskiego w klasie II. A.; razem tygodniowo godzin 19.
- 21.) **Wiśniewski Stanisław**, profesor, zawiadowca gabinetu archeologii i sztuki, gospodarz klasy VIII.; uczył języków: łacińskiego, w klasach I. A. i VIII., greckiego w klasach III. B. i VIII.; razem tygodniowo godzin 21.
- 23.) **Wyrobek Józef**, profesor, zawiadowca gabinetu geograficznego; uczył języka niemieckiego w klasie III. A., geografii i historii powszechnej w klasach II. B., III. A. B., kaligrafii w klasach I. A. B.; razem tygodniowo godzin 18.

B.) Dla nauki religii mojżeszowej.

Bleiweiss Izaak, nauczyciel religii mojżeszowej w trzyklasowej szkole wydziałowej męskiej im. Kopernika w Tarnowie, uczył religii mojżeszowej w czterech oddziałach; tygodniowo godzin 4.

(.) Dla nauki przedmiotu względnie obowiązkowego.

Łychicki Nazar, j. w.; uczył języka ruskiego w klasach od IV. począwszy, dzieląc uczniów na 3 oddziały stosownie do ilości lat pobieranej nauki; razem tygodniowo w godzinach 6.

D) Dla nauki przedmiotów nadobowiązkowych.

- 1.) **Keffermüller Zenon**, j. w.; uczył historii kraju rodzinnego w klasie VI.; tygodniowo godzina 1.
- 2.) **Staroń Michał**, j. w.; udzielał nauki historii kraju rodzinnego w klasach IV. A. B., VII. i VIII.; tygodniowo godzin 4.

- 3.) **Wyrobek Józef**, j. w.; uczył historyi kraju rodzinnego w klasach III. A. B.; tygodniowo godzin 2.
 - 4.) **Sierosławski Józef**, były nauczyciel szkoły ludowej, zawiadowca zbioru przyborów do nauki śpiewu i muzyki; uczył śpiewu w I. oddziale; tygodniowo godzin 2.
 - 5.) **Ks. Kotfis Błażej**, j. w.; uczył śpiewu w II. oddziale, tygodniowo godzin 2.
 - 6.) **Berger Robert**, starszy nauczyciel 5-cio klasowej szkoły ludowej w Dębicy, zawiadowca gabinetu rysunkowego; udzielał nauki rysunków odręcznych, jako przedmiotu nadobowiązkowego w 2. oddziałach po 2 godziny tygodniowo, nadto nauki tegoż przedmiotu jako obowiązkowego w klasach I. A. B. i II. A. B. również po 2 godziny tygodniowo; razem tygodniowo godzin 12.
 - 7.) **Klamut Kazimierz**, nauczyciel szkoły 5-cio klasowej ludowej w Dębicy; udzielał nauki gimnastyki w oddziale niższym; tygodniowo godziny 4.
 - 8.) **Migdał Antoni**, j. w.; uczył gimnastyki w oddziale wyższym; tygodniowo godzin 4.
-

II.

Zmiany w składzie grona nauczycielskiego w ciągu roku szkolnego 1910/11.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała rzeczywistemu nauczycielowi, **Bolesławowi Pochmarskiemu**, posadę rzeczywistego nauczyciela w c. k. II. szkole realnej we Lwowie (rozp. z 23. lipca 1910. l. 41176).

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępcę nauczyciela, **Michała Kapszija**, do c. k. gimnazjum w Brzeżanach (rozp. z 30. sierpnia 1910. l. 51665).

C. k. Rada szkolna krajowa nadały posady rzeczywistych nauczycieli w tutejszym zakładzie: **Drowi Michałowi Janikowi**, profesorowi c. k. II. szkoły realnej we Lwowie (rozp. z 14. lipca 1910. l. 41177.), **Józefowi Stachnikowi**, profesorowi c. k. gimnazjum w Buczaczu (rozp. z 22. lipca 1910. l. 38135). i **Tadeuszowi Rawicz Rojkowi**, zastępcy nauczyciela c. k. gimnazjum w Podgórzu (rozp. z 22. stycznia 1911).

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczyciela przy tutejszym zakładzie kandydatów stanu nauczycielskiego: **Stanisława Mydlarczyka**, (rozp. z 30. sierpnia 1910. l. 41053), **Franciszka Nycza**, (rozp. z 7. września 1910. l. 43244.) i **Jana Romualda Rogoszewskiego**, (rozp. z 8. listopada 1910. l. 63424).

Dłuższe urlopy otrzymali: Zastępca nauczyciela, **Józef Pilszak**, na cały rok szkolny celem umożliwienia mu pełnienia obowiązków nauczycielskich w prywatnym gimnazjum w Turce (rozp. z 10. października 1910. l. 58314.), profesor, **Dr. Michał Janik**, urlop całoroczny celem poratowania zdrowia (rozp. z 3. listopada 1910. l. 66855.) i rzeczywisty nauczyciel, **Jan Kozłowski**, urlop na obydwie półroczia celem poratowania zdrowia (rozp. z 8. listopada 1910. l. 66901. i z 22. lutego 1911. l. 3004/10.).

III.

Plan nauki w roku szkolnym 1910/11.

A. Nauka przedmiotów obowiązkowych.

Nauka odbywała się według planu nowego, wydanego rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z 2. sierpnia 1909. l. 44242., opartego na planie normalnym, wydanym dla gimnazyów austriackich rozporządzeniem ministeryalnym z 20. marca 1909. l. 11662., przyczem uwzględniano instrukcję ministeryalną z roku 1900., o ile ona dotychczas znajduje zastosowanie. Nauka rysunków, jako przedmiotu obowiązkowego, odbywała się w roku szkolnym 1910/11. w klasach I. i II. W wyższych klasach odbywała się nauka tego przedmiotu jako nadobowiązkowego. Nauki gimnastyki udzielano w tym roku jeszcze jako przedmiotu nadobowiązkowego.

W sprawozdaniu niniejszem podaje się tylko wykaz lektury autorów łacińskich i greckich, tudzież tych utworów polskich i niemieckich, które czytano w całości bądź w szkole bądź w domu, a nie są objęte Wypisami -- nadto sprawozdanie z nauki kaligrafii w kl. I. i rysunków w klasie I. i II. jako przedmiotów obowiązkowych.

a) W Y K A Z L E K T U R Y.

z) *Lektura łacińska.*

Klasa III.

W oddziale A.

Cornelius Nepos: Miltiades, Aristides, Themistocles, Epaminondas, Cimon, Hamilcar, Hannibal.

Prywatnie: Phocion, Conon, Pelopidas.

W oddziale B.

Cornelius Nepos: Miltiades, Cimon, Aristides, Epaminondas, Hannibal, Pelopidas.

Prywatnie: Agesilaus i Alcibiades:

Klasa IV.

W oddziale A.

C. Julii Caesaris Commentarii de bello Gallico lib. I., IV., V
Prywatnie: II. i III.

W oddziale B.

C. Julii Caesaris Commentarii de bello Gallico lib. I., III., VII.
Prywatnie: II., IV., VI.

Klasa V.

Ovidius: I. Ex libris *Metamorphoseon* czytano ustępy:
1. Describuntur quattuor humani generis aetates. Gigantomachia. 2. Juppiter homines extinguere constituit. 3. Diluvium. 4. Deucalion et Pyrrha. 5. Cadmus draconem Martium occidit dentes vipereos serit, Thebas condit. 6. Cadmus et Harmonia in dracones mutantur. 7. Proserpina, Cereris filia, a Plutone rapitur. 8. Fabula de Icaro et de Perdice. 9. De Philemone et Baucide. 10. De Orpheo et Eurydice. 11. De Pythagora eiusque praeceptis.

II. Ex libris *Fastorum* czytano ustępy: 1. De Hercule et Caco. 2. Arion a delphino servatur. 3. De Fabiorum ad Cremeram interitu. 4. De Romulo Quirino. 5. Quo dolo Gabii sint capti. 6. Ludi Ceriales. De raptu Proserpinae. 7. De Chirone in caelum transposito.

III. Ex libris *Tristium*: 1. De ultima, quam Ovidius Romae transegit nocte. 2. Ovidius de vita sua.

IV. Ex reliquis *elegiis* selecta: 1. De poetarum immortalitate. 2. Saturno regnante lucrum opesque fuisse ignota. 3. De Daedalo et Icaro. 4. Desidiaedia remedia.

V. Corollarium locos Ovidianos continens: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 20, 25, 26, 28, 33, 38, 39, 40, 42, 47, 52, 54, 61, 62, 68, 72, 74, 86, 92, 93, 95, 98, 99.

Livius: Ab urbe condita I. I. (w wyjątkach) III., 26—29, 33—49., V. 35_q—49. XXI. (w wyjątkach).

Klasa VI.

Sallustius: *Bellum Catilinae*, Kursorycznie: *Bellum Jugurthinum* (50 rozdz.).

Cicero: I. oratio in Catilinam.

Vergilius: *Aeneis* I., II., prywatnie IV. i VI. *Ecloga* I. i V.
Z Georgik wyjątki.

Klasa VII.

Cicero: De imperio Cn. Pompei. In Verrem act. IV. Tusculanarum disputationum I. I.

Vergilius: Aeneis I. VI. VII. 286—640., VIII. 184—279.; 306—368.; 608—731., IX. 176—502., X. 439—509., XI. 648—867., XII. 697—952.

Klasa VIII.

Horatii carmina: I. 1. 3. 4. 7. 8. 10. 14. 21. 22. 25. 31. 34. 37.

II. 2. 3. 6. 7. 13. 14. 20.

III. 1. 2. 3. 5. 8. 9. 28. 30.

IV. 3. 4. 5. 7. 12. 15.

Epodon lib. 2. 7. 10. 16. Carmen saeculare.

Satirarum libri I. 9. (ww. 77—117).

Prywatnie: Ody, Satyry i listy nieczytane w szkole, a zamieszczone w podręczniku szkolnym.

Taciti Germania cap. 1—27.

Annalium: I. c. 1—15, 16—30; II. 41—83,

IV. 1—42;

Hist. II. 1—37.

Resztę ustępów, w podręczniku szkolnym zawartych, prywatnie.

b) *Lektura grecka.*

Klasa V.

Xenofont: Z Anabasis: 1. Powód do wojny i przygotowania wojenne. 2. Wojsko greckie buntuje się. 3. Pochód przez Babilonię. Przygotowania do bitwy. 4. Bitwa pod Kunaksą. Śmierć Cyrusa. 5. Układy Hellenów z Aryajosem i posłami króla. 6. Hellenowie zawierają z Persami zawieszenie broni. 7. Zdrada. 8. Ksenofont. Wybór dowódców wojska greckiego.

Z Cyropedyi: 1. Pochodzenie Cyrusa i wychowanie u Persów. 2. Cyrus u swojego dziadka Astyagesa.

Z Pamiętników: Herkules na rozstajnej drodze.

Homer: Ilias ks. I. III. V.

Klasa VI.

Homer: Ilias VI., IX., XVI., XVII. i XVIII. (Opis tarczy Achillesa); Prywatnie ks. XIV. i XXI.

Z Xenofonta Pamiętników: ust. 1. i 2.
Herodot: ks. VIII. Prywatnie: ks. VII.

Klasa VII.

Demosthenes: Mowy olintyjskie I.—III., II. mowa przeciw Filipowi. Mowa o pokoju.
Prywatnie: I. mowa przeciw Filipowi.
Homer: Odys. I. 1—75,, VI., VII., VIII., XI., XV., XVIII.
Prywatnie: Odys. II. X. XX.

Klasa VIII.

Plato: Apologia i Kryton.
Sofokles: Elektra.

;) *Lektura polska.*

Oprócz utworów i wyimków, pomieszczonych w Wypisach, czytano w całości:

Klasa V.

Mickiewicz: Pan Tadeusz.
Byron: Makbet.
Fredro: Zemsta.

Naóto prywatnie czytali uczniowie niektóre nowele Sienkiewicza, Prusa i Orzeszkowej.

Klasa VI.

Kochanowski: Odprawa posłów greckich,
» Treny,
Sienkiewicz: Trylogia,
Pasek: Pamiętniki,
Krasicki: Przypadki Doświadczyńskiego cz. I.
Rzewuski: Listopad.

Klasa VII.

Niemcewicz: Powrót Poła,
Feliński: Barbara Radziwiłówna,
Mickiewicz: Dziady wileńskie (I. II. IV.),
» drezdeńskie (III.),
» Konrad Wallenrod,
» Sonety krymskie,

Malczewski: Marya,
Fredro: Śluby panieńskie.

Klasa VIII.

Goszczyński: Zamek kaniowski,

Słowacki: Anelli, Balladyna,

Kraśiński: Nieboska komedia,

Irydyon, Przedświt,

Korzeniowski: Mnich.

Nadto czytali uczniowie: Kollokacyę, Starą baśń i Psalmy przyszłości.

è) *Lektura niemiecka.*

Klasa VI.

Körner: Zriny.

Klasa VII.

F. Schiller: Wallenstein (całość),

Goethe: Egmont.

Klasa VIII.

Goethe: Faust,

Goethe: Iphigenie.

b) KALIGRAFIA.

Udzielano nauki w obu oddziałach klasy I. po jednej godzinie tygodniowo. Ćwiczone systematycznie w piśmie polskim i niemieckim według wzorów, pisanych przez nauczyciela na tablicy, tudzież według wzorów układu prof. Nowickiego.

c) RYSUNKI ODRĘCZNE.

W klasie I.

Naukę rozpoczęto ćwiczeniami rozmachowemi na łatwych motywach ornamentów swojskich i obcych, następnie rysowano liście z natury i stylizowane i przedmioty z otoczenia w konturach.

W klasie II.

Po objaśnieniu zjawisk perspektywicznych rysowano w perspektywie przedmioty graniaste z oznaczeniem mocy cienia

własnego i rzuconego. Naukę tę przeplatano rysunkiem płaskim i ćwiczeniem w nakładaniu barwami.

B. Nauka religii możeszowej.

I. oddział (klasa I. i II.).

Historia biblijna do podziału państwa w związku z zasadami wiary, dziesięcioro przykazań, o świętach i postach, modlitwy hebrajskie poranne i wieczorne.

II. oddział (kl. III. i IV.).

Historia biblijna do upadku państwa. Trzy zasady wiary możeszowej, przepisy ceremonialne i rytualne, o księgach pisma św. i modlitwy hebrajskie na sobotę i święta.

III. oddział (kl. V. i VI.).

Objaśnienie 13. artykułu wiary, etyka na podstawie Pioke Abot. Wybór ustępów z pisma św. z objaśnieniami pod względem treści i historii.

IV. oddział (kl. VII. i VIII.).

Historia Żydów w Polsce. Historia Żydów w diasporze z biografiami sławnych mężów.

C. Nauka języka ruskiego jako przedmiotu względnie obowiązkowego.

Nauka odbywała się w trzech oddziałach po dwie godziny tygodniowo podług planu A.

Oddział I.

Z gramatyki przerobiono głosownię i odmianę wyrazów. Składnię omawiano przygodnie. Z Wypisów B. Łepkiego przeczytano 21 ustępów i 6 memorowano. Ćwiczenia pisemne odbywały się z początkiem każdej lekcji, później co dwa tygodnie.

Oddział II.

Z gramatyki powtarzano odmianę wyrazów i przerobiono składnię. W I. półroczu czytano w dalszym ciągu ustępy z Wypisów B. Łepkiego, w II. półroczu z Wypisów Al. Barwińskiego „Wyimki z narodnoji literatury XIX. wiku» cz. I. dzieła celniejszych pisarzy od Kotłarewskiego do Szewczenki (włącznie).

Przytem dawano odpowiednie objaśnienia literacko-historyczne. Zadania szkolne pisano dwa razy w miesiącu.

Oddział III.

Z gramatyki omawiano przygodnie ważniejsze wiadomości. Z Wypisów Al. Barwińskiego j. w. cz. II. przy odpowiednich objaśnieniach literacko-historycznych, czytano w wyimkach dzieła niektórych pisarzy od Kułisza począwszy. Zadania szkolne dwa razy na miesiąc.

D. Nauka przedmiotów nadobowiązkowych.

1. *Historja kraju rodzinnego.*

Udzielano w kl. III., IV., VII., VI. w II. półroczu i VIII. w I. półroczu według podręcznika w klasach niższych K. Rawera, w klasach wyższych Lewickiego.

W klasie III.

Poznano geografję ziem polskich i Słowiańszczyzny w ogóle i dzieje Polski aż do końca panowania króla Kazimierza Jagiellończyka.

W klasie IV.

Ciąg dalszy dziejów ojczystych do czasów ostatnich.

W klasie VI.

Poznano geografję ziem ojczystych i historję Polski od czasów najdawniejszych do Unii Polski z Litwą i Rusią.

W klasie VII.

Poznano historję Polski od końca wieku XIII. do końca XVII.

W klasie VIII.

Od pierwszego podziału Polski do roku 1863. włącznie. Podano ogólny pogląd na całokształt dziejów Polski ze szczególnem uwzględnieniem wewnętrznego ustroju państwa.

2. *Rysunki odręczne.*

Udzielano nauki w dwóch oddziałach po dwie godziny tygodniowo. Oddział pierwszy obejmował uczniów klasy III. do IV., oddział drugi uczniów od klasy V. do VIII.

W oddziale I.

Ćwicząco w rysunku rozmachowym, następnie rysowano ornamenta swojskie i obce, przedmioty z natury w konturach, oraz pędzlem sylwety łatwych naczyń i ornamentów ludowych. Z uczniami starszymi przerobiono perspektywę przedmiotów graniastych i okrągłych, ćwicząco w malowaniu liści zasuszonych, motyli, piór, ptaków i t. d., zatrudniając od czasu do czasu rysunkiem ornamentalnym.

W oddziale II.

Uczniowie robili zdjęcia z pojedynczych przedmiotów i grup. Z uczniami zdolniejszymi przerobiono rysunek figuralny z modeli gipsowych i z natury. Do wykonania rysunku używano ołówków, węgla, farb i nowej kredy kolorowej. W czasie stosownym przedsiębrano wycieczki poza szkołę dla zdjęć z natury.

3. Nauka gimnastyki.

Nauka odbywała się w czterech oddziałach po dwie godziny tygodniowo.

I. Oddział.

Ćwiczenia w obrotach i pochodach w szeregu, dwuszeru i kolumnie czwórkowej, ćwiczenia rzędowe, proste, najprostsze ćwiczenia na drążku, poręczach, koniu, koźle, na linach i kółkach, ćwiczenia laskami, w skoku na wysokość i w dal. Zabawy: piłka nożna, w koło i punkty.

II. Oddział.

Ćwiczenia, jak w I. oddziale, zastosowane do rozwoju fizycznego uczniów, ćwiczenia ciężkimi. Zabawy jak w I. oddziale, nadto piłka nożna z granicą.

III. i IV. Oddział.

Ćwiczenia jak w II. oddziale, jeno intensywniejsze, zastosowane do większych sił i lepszego wyćwiczenia uczniów; ćwiczenia na stole, ćwiczenia w skakaniu, mocowaniu, ćwiczenia wolne zawodnicze, ćwiczenia na wszelkich przyrządach szwedzkich.

4. Nauka śpiewu.

Nauka śpiewu odbywała się w dwóch oddziałach w 4 godzinach tygodniowo.

W oddziale I.

Dano uczniom podstawy teoretyczne i ćwiczone w śpiewie unisonowym pieśni tak kościelnych jak i świeckich.

W oddziale II.

Wykonywano utwory muzyczne na 4 głosy męskie po największej części treści religijnej jakoto: msze Gounoda, Millera, Archambeau, pieśni adwentowe, na Boże Narodzenie, Wielkopostne, Wielkanocne i okolicznościowe.

5. Nauka stenografii.

Nauki stenografii udzielał w roku szk. 1910/11 bezinteresownie prof. Józef Stachnik.

Nauki tej udzielano w I. półroczu w dwóch oddziałach po 2 godziny tygodniowo. Uczniów uczęszczało 60.

W II. półroczu odjęto prawo korzystania z tej nauki uczniom nie robiącym postępów w przedmiotach obowiązkowych, zostało uczniów 25, wskutek czego utworzono jeden oddział i udzielano nauki w 2 g. tygodniowo. Nauki tej udzielano według systemu Gabelsbergera w zastosowaniu do języka polskiego przez Józefa Polińskiego i oparto na podręczniku, używanym do nauki stenografii w szkołach średnich, opracowanym przez Romana Polińskiego.

IV.

Tematy wypracowań piśmiennych.

a) *W języku polskim:*

- Klasa V.
1. Opis miejsca rodzinnego (dom.).
 2. Rozpacz Achillesa po stracie przyjaciela (szk.).
 3. Znaczenie Fenicyan w starożytności (dom.).
 4. Żywot Jacka Soplicy. (Na podst. II. i X. ks. »Pan Tadeusza«) (szk.).
 5. Dlaczego Sruł z Lubartowa tęsknił za ojczyzną? (szk.).
 6. Młodość Mohorta. (Na podstawie lektury szkolnej.) (szk.).
 7. O ile »Pan Tadeusz« jest odzwierciedleniem życia całego narodu? (dom.).
 8. Znaczenie Aten w związku delickim (szk.).
 9. Rycerstwo polskie w XVII. wieku. (Według poznanych wyjątków z »Pamiętników Paska«.) (dom.)
 10. Tok myśli w kazaniu Skargi »O miłości ojczyzny«. (szk.).
- Klasa VI.
1. Postać Nerona na tle epoki (dom.).
 2. Szlachcic polski XVI. wieku. (Na podstawie lektury Reja.) (szk.)
 3. Do wyboru: a) Przewidywania upadku Polski w pismach Modrzewskiego, Orzechowskiego i Górnickiego,
b) Jakie uczucia i myśli obudza w nas krajobraz jesienny? (dom.).
 4. Do wyboru: a) Jak Kochanowski doszedł do równowagi po stracie Urszuli?
b) Jakie fazy przechodzi uczucie Kochanowskiego po stracie Urszuli? (szk.).

5. Do wyboru: a) Zapatrywania polityczne Skargi (Na podstawie kazai sejmowych),
b) »Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur«. (Uwzględnić Ill. kazanie sejmowe) (szk.).
5. Do wyboru: a) Charakterystyka szlachty rzymskiej w czasie wojny z Jugurtą. (Na podstawie lektury Salustyusza),
b) Skarga a Birkowski. (Charakterystyka porównawcza) (szk.).
7. Do wyboru: a) Słrzetuski, Kmicic, Wołodyjowski jako typy dawnego rycerstwa Rzeczypospolitej. (Na podstawie lektury domowej),
b) Rozwój epoki od początków literatury polskiej do Wacława Potockiego (dom.).
8. Do wyboru: a) Patryotyzm w pismach Kochanowskiego,
b) Kroleje Pana Paska po zawarciu małżeństwa (szk.).
9. Do wyboru: a) Rozwinąć myśl zawartą w przysłowiu łacińskim: »Quidquid agis, prudenter agas et respice finem«.
b) Przed obrazem Jana Matejki »Tadeusz Rejtan«. (Uczucia i refleksje) (dom.).
10. Do wyboru: a) Zasługi Konarskiego jako wychowawcy, statysty i pisarza,
b) Znaczenie Krasickiego pod względem politycznym i społecznym (szkolne).

- Klasa VII.
1. Życie człowieka, jak woda na młynie — wznosi się, szumi, opada i ginie (dom.).
 2. Obraz społeczeństwa polskiego epoki Stanisławowskiej (szk.).

3. Do wyboru: a) Wyjaśnić i uzasadnić przykładami myśl, zawartą w zdaniu Owidyusza: »Nitimur in vetitum semper cupimusque negata«.
- b) Dążności stronnictwa patriotycznego w czasie sejmu czteroletniego. (Na podstawie »Powrotu posła« Niemcewicza).
- c) »Czas jest to wiatr: on tylko małą świecę zdmuchnie,
Wielki pożar od wiatru tem
mocniej wybuchnie«. Mickiewicz. (dom.).
4. Do wyboru: a) Barbara Radziwiłłówna. (Charakterystyka na tle tragedyi Felińskiego).
- b) Zygmunt August w tragedyi Felińskiego p. t. »Barbara Radziwiłłówna«.
- c) Pseudoklasyczny dramat polski (szk.).
5. Do wyboru: a) Romantyzm w pojęciach Morawskiego i Brodzińskiego.
- b) Lud polski w »Wiesławie« (szk.).
6. Świat fantastyczny w balladach Mickiewicza (szk.).
7. Gustaw a Konrad jako przedstawiciele dwu epok w twórczości Mickiewicza (dom.).
8. Do wyboru: a) Pojęcia starożytnych o życiu pozagrobowym. (Według Wergilego).
- b) Druga i czwarta część »Dziadów« pod względem zasadniczej idei (dom.).
9. Do wyboru: a) Ukraina w »Maryi Malczewskiego«.
- b) Charakterystyka Miecznika w »Maryi Malczewskiego« (szk.).
10. Do wyboru: a) Komiczność w »Ślubach panieńskich«.
- b) Gustaw a Albin w »Ślubach panieńskich« (szk.).

- Klasa VIII.
1. Cierpi człowiek, bo służy sam sobie za kątą;
Sam sobie robi koło, i sam się w nie wplą-
ta. Mickiewicz (dom.).
 2. Postać kozaka w utworach Zaleskiego i Gosz-
czyńskiego (szk.).
 3. Do wyboru: a) Który z bohaterów w dramatach
Słowackiego podoba mi się naj-
więcej i dlaczego?
b) Przedstawić budowę jednego
z dramatów Słowackiego, prze-
czytanego prywatnie (dom.).
 4. Do wyboru: a) Jak rozwiązuje Krasiński zagad-
kę dziejową Polski?
b) Główne znamiona talentu pisar-
skiego u Krasińskiego (szk.).
 5. Do wyboru: a) Słowacki i Krasiński. (Określenie
stosunku i związku duchowego
na tle ich organizacyi poety-
ckich).
b) Jaki wpływ na literaturę polską
wywarł upadek powstania listo-
padowego?
c) Charakterystyka Sokratesa. (Na
podstawie lektury greckiej) (szk.).
 6. Do wyboru: a) Świat staropolski w powieściach
Rzewuskiego.
b) Ideały społeczne w powieściach
Korzeniowskiego (szk.).
 7. Do wyboru: a) Patryotyzm a kosmopolityzm,
ich podobieństwo i różnice.
b) Rozwinąć myśl w dwuwierszu
W. Pola:
- »Mierność, to rzecz powszednia, lecz miara rzecz wielka,
I tylko wielką miarą stoi wielkość wszelka« (dom.).
8. Do wyboru: a) Nulla vitae pars vacare officio
potest.« (Cic. De off. l. c. II.).
b) »Nauką — drudzy cię wzbogacą,
Mądrość musisz sam z siebie
własną dobyć pracą«. Mickie-
wicz (szk.),

b) W języku niemieckim :

- Klasa V.
1. Bei den Pharaonen. A. Grund der Schullektüre. Tłómaczenie (dom.).
 2. Die thebanische Sphinx. A. Grund der Schullektüre (szk.).
 3. »Die Treue ist kein leerer Wahn« (dom.).
 4. Der Erbsenhandel. Nacherzählung (szk.).
 5. Agamemnons Tod. Übersetzung a. d. Poln. (dom.)
 6. Olympia. A. Grund der Schullektüre (szk.).
 7. Der Alpenfriedhof. Inhalt und Erklärung (szk.).
 8. Prometheus. A. Grund der Schullektüre (dom.).
 9. Der fromme Graf. (Schillers: Graf v. Habsburg) (szk.).
 10. Die Macht des Gesanges. (Kraniche des Ibykus) Übersetzung aus dem Polnischen (dom.).
 11. Agamemnons Tod. A. Grund d. deutschen Lektüre (szk.).
 12. »Ballade« von Goethe (szk.).
- Klasa VI.
1. Reineke Fuchs. A. Grund der Schullektüre. Tłómaczenie (dom.).
 2. Hektors Abschied. A. Grund der Schullektüre (szk.).
 3. Taillefer. Inhalt u. Erklärung (dom.).
 4. Kudrun. Charakteristik (szk.).
 5. Rolandsage. Übersetzung a. d. Poln. (dom.).
 6. Hüons Erlebnisse. Auf Grund des Wielandschen »Oberon« (szk.).
 7. Lohengrin kämpft mit Telramund. A. Grund d. Schullektüre (szk.).
 8. Die Femgerichte (dom.).
 9. Wanderlust v. E. Geibel. Inh. u. Erkl. (szk.).
 10. Dr. Faustus. A. Grund d. Schullektüre. Übersetzung aus dem Polnischen (dom.).
 11. Lorelei von Heine. Inhalt u. Erklärung (szk.).
 12. Exposition des Körnerschen Zriny (szk.).
- Klasa VII.
1. Siegfrieds Tod. A. Grund der Schullektüre (szk.).
 2. Walters (v. d. Vogelweide) Stoffe und Formen. A. Grund der Schullektüre (dom.).
 3. Gedankengang des Prologes in Schillers »Wallenstein« (szk.).

4. Ungleiche Kameraden. Nacherzählung (dom.).
5. Klopstocks Lyrik (szk.).
6. Lessing und Shakespeare (szk.).
7. Woitek. Nacherzählung.
8. Charakteristik einer Person aus dem Schillerischen Wallenstein. Nach freier Wahl. (szk.).
9. »Der Mensch ist nicht für sich allein geschaffen sondern zugleich für sein Vaterland und seine Mitmenschen (dom.).
10. Der dramatische Knoten in Goethes Egmont (szk.).

- Klasa VIII.
1. Goethes erste Weimarer Zeit. A. Grund d. Schullektüre (szk.).
 2. Das Bettelweib von Locarno. A. Grund d. Schullektüre (dom.).
 3. Schillers Gedankenlyrik (szk.).
 4. Eine Kindheitsgeschichte. Nach Björnson. A. Grund d. Schullektüre (dom.).
 5. Iphigeniens Wahrheitsliebe (szk.).
 6. Goethes Alter. A. Grund d. Schullektüre (szk.).
 7. Das Fest zu Kenelworth. Nacherzählung (dom.).
 8. Meinen Eltern. Von Hermann Sudermann. Inhalt und Erklärung (szk.).
 9. Ein guter Mensch in seinem dunklen Drange—
Ist sich des rechten Weges wohl bewusst (szk.).

c) Tematy przy piśmiennym egzaminie dojrzałości:

1. Z języka polskiego.

W oddziale A.

Do wyboru:

- a) Wpływy literatur obcych na polską w całym jej dziejowym rozwoju.
- b) Dążenia wolnościowe i narodowe w pierwszej połowie XIX. wieku.
- c) Ἰλλυδ Ἰγώτ σεαυτῶν nolī putare ad arrogantiam minuendam solū esse dictum, verum etiam, ut bona nostra norimus. (Cicero).

W oddziale B.

- a) Przedchrześcijańskie czasy Polski i Litwy w poezji i prozie polskiej.
- b) W czym leży przyczyna przewagi Europy nad innymi częściami świata?
- c) Współżycie z ludźmi, a odosobnienie i samotność jako czynniki kształtujące w rozwoju duchowym człowieka.

2. Z języka łacińskiego:

W oddziale A.

Taciti »De vita et moribus Julii Agricolae liber« cap. 45, 46.

W oddziale B.

Cicero »Tusculanarum disputationum« libri I. cap. 41.

8. Z języka greckiego:

W oddziale A.

Homeri »Odyssea« libri IX. vers. 336—370.

W oddziale B.

Demosthenis „περί στυφίνων“ cap. 25—28.

V.

Wykaz książek na rok szkolny 1911/12.

KLASA I.

Religia. Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1903. (Zatwierdzony przez Episkopat Austriacki w dniu 9. kwietnia 1894). Opr. Kor. —60. *Język łaciński.* Samolewicz: Zwięzła gramatyka języka łacińskiego wyd. 6. Lwów 1907. opr. Kor. 1—, Steiner i Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla I. klasy. Wydanie 5 oprac. przez A. Frączkiewicza i F. Próchnickiego. Lwów 1907. Opr. Kor. 1·20. *Język polski.* Konarski. Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów. 1902. Opr. K. —50 Dr. Maryan Reiter. Czytania polskie dla I. klasy z ilustracyami. Lwów 1910. opr. 3 K. *Język niemiecki.* German, Petelenz Gayczak Ćwiczenia niemieckie dla klasy I. Wyd. 7. Lwów 1910. 2·40. *Geografia.* Romer. Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908. Opr. Kor. 3·20 *Historia powszechna.* B. Gebert i G. Gebertowa. Opowiadania z dziejów ojczyźnych. Lwów 1910. Opr. 2·20 K. *Matematyka.* Ignacy Kranz. Arytmetyka na klasę I. Kraków. 1911. Opr. 1·50 K. Ignacy Kranz. Geometria pogładowa na klasę I. Opr. 1·20 K. *Historia naturalna.* Nusbaum-Wiśniowski: Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Opraw. Kor. 3·60. Rostafiński: Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 6. Kraków 1907. Opr. Kor. 2·60. *Kaligrafia.* Czernecki. Podręcznik do nauki kaligrafii.

KLASA II.

Religia. Wielki katechizm religii katol. (Zatwierdzony przez Episkopat austriacki) Kraków 1903, Kor. —60. *Język łaciński.* Samolewicz: Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wydanie 6. Lwów 1907. Opr. Kor. 1—, Steiner i Scheindler: Ćwiczenia łacińskie dla II. klasy oprac. przez A. Frączkiewicza i F. Próchnickiego. Wyd. 5. Lwów 1908. Opr. Kor. 1·80. *Język polski.* Konarski: Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1902.

Opr. Kor.—50. Dr. Maryan Reiter. Czytanie polskie dla II. klasy z ilustracjami (w druku.) *Język niemiecki*. German i Petelenz: Ćwiczenia niemieckie dla II klasy. Wyd. 5. Lwów 1907. Opr. K. 2:20. *Geografia*. Siwak. Geografia dla kl. II. i III. (w druku.) *Historia powszechna*. Krotoski: Historia powszechna na kl. niższe. Tom I. Kraków 1908. Opr. Kor. 2:50. *Matematyka*. Ignacy Kranz: Arytmetyka na klasę II. Kraków 1910. Opr. Kor. 1:50. Ignacy Kranz. Geometria poglądowa. Kraków. 1911. Opr. 1:40 K. *Historia naturalna*. Nusbaum-Wiśniowski: Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Kor. 3:50. Rostafiński: Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907. Kor. 2:60. 1

KLASA III.

Religia. Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 1—3. Lwów 1906 Opr. Kor. 1:40. Ks. Szydelski: Dzieje biblijne starego zakonu, Lwów 1908. Kor. 1—. *Język łaciński*. Samolewicz-Sołtysik: Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. Opr. 2:40 K. Próchnicki: Ćwiczenia łacińskie dla klasy III. Wyd. 2—4. Lwów 1903. Opr. Kor. 1:60. Cornelius Nepos. Wyd. Kłak. Wyd. III. Kor. 1:50. *Język grecki*. Ćwikliński: Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. Kor. 3:40. Winkowski—Taborski—Passowicz. Ćwiczenia greckie. Wyd. 3 Lwów 1910. Opr. 3 K. *Język polski*. Małecki: Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—10. Lwów 1906. Opr Kor. 2:40. Czubek-Zawiliński: Wypisy polskie dla III. klasy. Lwów 1904. Wyd. II. Opr. Kor. 2: — *Język niemiecki*. German i Petelenz: Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 5. Lwów 1907. Opr. Kor. 2:40. Jalner Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. Kor. 2:20. *Geografia*. Baranowski i Dziedzicki. Geografia powszechna w opracowaniu Dra E. Romera. Wyd. 12. (wyczerpane) *Historia powszechna*. Dr. Kazimierz Krotoski. Opowiadania z dziejów monarchii austr. weg. w związku z historią powszechną. Lwów 1910. Opr. 2:50 K. *Matematyka*. Ignacy Kranz Arytmetyka na klasę III. Kraków 1910. Opr. 1:80 K. Kranz Ignacy. *Geometria poglądowa* na klasę III. Kraków 1910. Opr. 1:80 K. *Fizyka*. Kawecki i Tomaszewski. Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 6. Kraków 1910. Opr. 2 K.

KLASA IV.

Religia. Ks. Dąbrowski. *Historia biblijna zakonu nowego* Wyd. 1—3. Stanisławów, 1902. Opr. 1·80 K. *Język łaciński.* Samolewicz-Sołtysik: *Gramatyka języka łacińskiego. Część II.* Wyd. 9. Lwów 1909. Opr. Kor. 2·40. Próchnicki: *Ćwiczenia łacińskie dla kl. IV.* Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. Kor. 2— . Caesar: *Commentarii de bello Gallico.* Wyd. Terlikowskiego Kor. 1·40. *Język grecki.* Ćwikliński: *Gramatyka języka greckiego.* Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. K. 3·40. Taborski-Winkowski-Passowicz: *Ćwiczenia greckie.* Wyd. III. Lwów 1910. Opr. Kor. 3.— *Język polski.* Małecki: *Gramatyka języka polskiego szkolna.* Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr. Kor. 2·40. Próchnicki-Wojciechowski. *Wypisy polskie. Tom IV.* Opr. 3·60 K. *Język ruski.* Według planu A. Kokorudz-Konarski: *Gramatyka ruska dla Polaków.* Lwów 1900. Opr. Kor. 2— . Bohdan Łepki: *Czytanka ruska* 1904. Kor. 1·20. *Język niemiecki.* German-Peteleuz-Gayczak. *Ćwiczenia niemieckie dla klasy IV.* Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 3 K. Jahner: *Deutsche Grammatik.* Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. Kor. 2·20. *Geografia,* Benoni-Majerski: *Geografia austr.-węgierskiej monarchii.* Wyd. 5. zmienione i przerobione przez Bolesława Baranowskiego. Lwów 1907. Opr. Kor. 1·20. *Historia powszechna.* Zakrzewski: *Historia powszechna, Część I.* Wyd. 1—4. Kraków 1902. Opr. 2·40. Rawer: *Dzieje ojczyste.* Wyd. 4. Lwów 1908. Opr. Kor. 2— . *Matematyka.* Dziwiński: *Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych.* Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 4·50. Przygotowują się dwa nowe podręczniki geometrii dla klasy IV. i V. *Fizyka:* Kawecki i Tomaszewski: *Fizyka dla niższych klas szkół średnich.* Wyd. 6. Kraków 1910. Opr. Kor. 2·20 *Mineralogia z chemią.* Duchowicz Wiśniowski. *Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych (w druku)*

KLASA V.

Religia. Ks. Dr. Maciej Sieniatycki: *Ogólna katolicka dogmatyka.* Lwów 1910. Opr. Kor. 2— *Język łaciński.* Livius. Wyd. Zingerle-Majchrowicza. Kor. 2·50. Ovidius. Wyd. Gryzara-Ziwsa-Skupniewiczza. Kor. 1·40. Samolewicz-Sołtysik: *Gramatyka języka łacińskiego. Część II.* Wyd. 5—7. Lwów 1901. Opr. Kor. 2·40. *Język grecki.* Fiderer: *Chrestomatya z pism Xenofonta.* Wyd. 1—4. Lwów 1909. Opr. Kor. 2·40. Homera *Iliada, Część I.* Wyd. Scheindler-Sołtysik. Kor. 1·20. Ćwikliński: *Gramatyka języka greckiego.* Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. Kor. 3·40. *Język polski.* Próchnicki i Wojciechowski: *Wypisy polskie dla kl. V.* Opr. K. 3·80

Język ruski. Według planu A. a) w I. półroczu podręczniki, jak w klasie IV. b) w II. półroczu Barwiński: Wybór z ukraińsko-ruskoj literatury dla wyższych klas serednych szkil Cz. I. Opr. K. 3—*Język niemiecki.* Ippold u. Adolf Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen I. Theil. V. Klasse. Wyd. II. Lwów 1907. Opr. K.4—, *Historja powszechna.* Zakrzewski: *Historja powszechna.* Część I. Wyd. 1—4. Kraków 1902. Opr. Kor. 240. Zakrzewski: *Historja powszechna.* Część II. Wyd. 1—4 Kraków 1902. Opr. 240. *Matematyka.* Dziwiński: Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. Kor. 450. Moćnik-Maryniak: *Geometria* dla wyższych klas. Wyd. 5. i 6. Lwów 1906. Opr. K. 420. Kranz: Zbiór zadań matematycznych. Opr. K. 350. *Historja naturalna.* Wiśniowski: *Zasady mineralogii i geologii.* Wyd. 3. (Przygotowuje się.) Rostafiński: *Botanika szkolna* dla klas wyższych. Wyd. II. przerobione. Kraków 1901. Opr. Kor. 3 .

KLASA VI.

Religia. Ks. Dr. Sieniatycki: *Dogmatyka szczegółowa.* Lwów 1910. Opr. K. 220. *Język łaciński.* Salustius, *Bellum Iugurthinum* Wydanie Linker-Sołtysik. Kor. —70. Vergilius. Wyd. Eichler-Rzepiński Kor. 170, Cicero, 4 mowy przeciw Katylinie. Wyd. Kornitzer-Sołtysik Kor. —70. Samolewicz-Sołtysik: *Gramatyka języka łacińskiego.* Część II. Wyd. 5—7. Lwów. Opr. Kor. 240. *Język grecki.* Fiderer: *Chrestomatya* z pism Xenofonta. Wyd. 1—4. Lwów 1909. Opr. Kor. 240. Homera *Iliada.* Część I. i II. Wyd. Scheindler-Sołtysik Opr. Kor. 140. Herodot. Wyd. Terlikowskiego kor. 220. Ćwikliński, *Gramatyka języka greckiego.* Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. Kor. 340. Plutarch. *Żywoty Cyclerona i Demostenesa* Wyd. Fr. Nagórzańskiego. Opr. K. 220. *Język polski.* Tarnowski i Wójcik. *Wypisy polskie.* Część I. Wyd. 3 i 4. Lwów 1909. Opr. kor. 330. *Język ruski.* Według planu A. Barwiński. Wybór z ukraińsko-ruskoj literatury dla wyższych klas serednich szkil cz. II. Opr. K. 4— *Język niemiecki.* Ippold u. A. Stylo: *Deutsches Lesebuch* für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. II. Teil. VI. Klasse. Wyd. 2. Lwów 1910. Opr. K. 360 *Geografia i historia powszechna.* Zakrzewski: *Historja powszechna,* Część II. Wyd. 1—4. Kraków 1906. Opr. kor. 240. Zakrzewski: *Historja powszechna.* Część III. Kraków 1903. Wyd. 1—2. Opr. kor. 280 *Matematyka.* Moćnik-Maryniak: *Geometria* dla wyższych klas.

Wyd. 6. Lwów 1906. Opr. kor. 4:20. Kranz: Logarytmy. Kraków 1902. kor. 1:20. Dziwiński: Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych, Lwów 1906. Opr. kor. 4:— . Kranz: Zbiór zadań matematycznych. Opr. K. 3:50. *Historia naturalna*. Józef Nusbaum: Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Lwów 1909 K. 3:60.

KLASA VII.

Religia. Ks. Szczeklik: Etyka katolicka. Wyd. 4. Tarnów 1908. Opr. kor. 2:— . *Język łaciński*. Cicero De imperio Gn. Pompei. Wyd. Nohla kor. —80. Cicero. Wyd. Tuskul. disp. lib. V. wyd. Th. Schicke K. 1:80. Cicero: Pro Archia poeta. Wyd. Nohla Opr. K. —80 Vergilius: Wyd. Eichler-Rzepiński kor. 1:80. Samolewicz-Sołtysik: Gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 5—7. Lwów 1901. Opr. kor. 2:40. *Język grecki*. Homera Odyssea. Wydanie Christ Jezienicki kor. 2:40. Demostenes: Wyd. Wotke Schmidt, kor. 1:40. Sofokles: Antygona. Wyd. Schubert Majchrowicz opr. Kor. 1:— . Ćwikliński: Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. kor. 3:40. *Język polski*. Tarnowski i Wójcik: Wypisy polskie, część I., wyd. 1—3. Lwów 1903. Opr. kor. 3:30. Tarnowski Próchnicki: Wypisy polskie, część II., wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr. kor. 3:60. *Język ruski*. Według planu A. Barwiński: Wybór z ukraińsko-ruskoj literatury dla wyższych klas serednich szkil. Cz. II. Opr. K. 4:— *Język niemiecki*. Ippoldt u. A. Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen, III. Teil. VII. Klasse. (Przygotowuje się nowe wydanie). Goethe: Egmont (wyd. Tow. naucz. szk. wyż. kor. —60). Schiller: Die Jungfrau v. Orleans. Wydanie Graesera oprawne K. —50. *Geografia i historia powszechna*. Zakrzewski: Historia powszechna, część III. Kraków 1903. wydanie 1—2. Oprawne kor. 2:80. Lewicki: Zarys dziejów Polski i krajów ruskich, wyd. 1—3, Kraków 1911. Opr. kor. 2:— . *Matematyka*. Dziwiński: Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Lwów 1906. Opr. kor. 4:— . Moćnik-Maryniak: Geometria dla wyższych klas, wyd. 3—5. Lwów 1902. Opr. 4:— . Kranz: Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych, wyd. 1 i 2. Kraków 1905. kor. 3:50. Kranz: Logarytmy. Kraków 1902. Opr. kor. 1:20. *Fizyka*. Kawecki i Tomaszewski: Fizyka dla wyższych klas, wyd. 4. Kraków 1906. Opr. kor. 3:40. Tomaszewski: Chemia, wyd. 2—4. Kraków 1906. Brosz. kor. —70. *Propedeutyka filozoficzna*. Nuckowski. Początek logiki ogólnej k. 2:— .

KLASA VIII.

Religia. Ks. Gadowski: Zarys historii kościoła katolickiego, wyd. 3. Kraków 1911. Opr. kor. 3.—. *Język łaciński.* Horatius, wyd. Dolnicki-Librewski, kor. 1·50. Tacitus, wyd. Weidner-Staromiejski kor. 2·20. Samolewicz-Sołtysik: Gramatyka języka łacińskiego, część II, wyd. 4—7. Lwów 1901. Opr. kor. 2·40. *Język grecki.* Platon: Apologia wyd. Christ-Lewicki kor. 1·20. Sofokles. Edyp król, wyd. Majchrowicza kor. 1·12. Homera Odyssea, wyd. Christ-Jezienicki kor. 2·40. Ćwikliński: Gramatyka języka greckiego, wyd. 3. Lwów 1902. Opr. kor. 3·40. *Język polski.* Tarnowski i Próchnicki. Wypisy polskie, część II, wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr. 3·60. *Język niemiecki.* Ippoldt. Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. IV. Theil. VIII. Klasse. Lwów 1909 kor. 4.—. Goethe: Iphigenie Graeser kor. 1.—. Faust (Hendel) kor. 1.—. *Geografia i historia powszechna.* Głabiński-Finkel: Historia i statystyka austriacko-węgierskiej monarchii, wyd. 3. opr. k. 2.—. Lewicki: Zarys dziejów Polski i krajów ruskich, wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr. kor. 2.—. *Matematyka.* Dziwiński: Zasady algebry, wyd. 1—2. Lwów 1898. Opr. kor. 3·60. Moćnik-Maryniak: Geometria dla wyższych klas, wyd. 3—5. Lwów 1902. Opr. kor. 4.—. Kranz: Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych, wyd. 1 i 2. Kraków 1905 kor. 3·50. Kranz: Logarytmy. Kraków 1903 k. 1·20. *Fizyka.* Kawecki i Tomaszewski: Fizyka dla wyższych klas szkół średnich, Wyd. 3 i 4. Kraków 1905. Opr. kor. 3·40. *Propedeutyka filozoficzna.* Lindner-Kulczyński: Wykład psychologii. Kraków 1908., opr. kor. 2·20.

VI.

Stan zbiorów naukowych.

A. Biblioteka.

1:) Dla nauczycieli.

Z końcem roku szkolnego 1910/11. było 1190 dzieł w 1704 tomach. W roku szkolnym 1910/11 zakupiono 134 dzieł w 138 tomach.

Z tych znaczniejsze są: Brzozowski: Idee, Maurycy Mochnicki: Pisma, Muthesius: Sztuka stosowana i architektura, Szelański: Z dziejów współzawodnictwa Anglii, Niemiec, Rosji i Polski, Zyg. Wasilewski: Z życia poety romantycznego, J. Nusbaum: Zasady anatomii porównawczej, Otto Seeman: Mythologie der Griechen und Römer, G. Schwab: Die schönsten Sagen des klassischen Altertums, Aischylos: Tragedye. (Tłóm. Węclewskiego,) Sofokles: Tragedye. (Tłóm. Węclewskiego,) Pl. Dziwiński: Podręcznik arytmetyki i algebry, Grądzielski: Dzieje literatury polskiej, Lindner-Leclair: Logik, Wilh. Jerusalem: Lehrbuch der Psychologie, Jeske Choiński: Ostatni Rzymianie, Fr. Jaworski: Lwów stary i wczorajszy, W. Kierst—O. Callier: Słowniczek polskiego i angielskiego języka, Franc. Jaworski: Medaliony polskie, Piward: Praktyczna metoda języka angielskiego, P. Dahlman: Nowy słownik podręczny francuzko-polski, Chłędowski: Sienna, Askenazy: Łukasiński, Preyer: Rozwój umysłowy dziecka, Schopenhauer: Werke, Jodl: Lehrbuch der Psychologie, Wundt: Vorlesungen über die Menschen und Tierseele, Strack: Baudenk-mäler des alten Rom, Witkiewicz: Kossak, Meyer—Ries: Die Gartenkunst in Wort und Bild, Wróblewski: Zasady piękna w sztuce, Matuszewski: Swoi i obcy, Brandes: Główne prądy

literatury, Zdziechowski: Byron i jego wiek, Fredro: dzieła, Janowski: Kwiaty naszych ogrodów.

W darze otrzymywano publikacje Akademii umiejętności w Krakowie.

Czasopisma.

W roku szkolnym 1910/11. prenumerowano następujące czasopisma; a) polskie: 1. Biblioteka warszawska, 2. Eos, 3. Kosmos, 4. Pamiętnik literacki, 5. Poradnik językowy, 6. Przegląd filozoficzny, 7. Przewodnik bibliograficzny, 8. Przegląd polski, 9. Wszechświat, 10. Ruch, 11. Pamiętnik fizyograficzny, 12. Książka, 13. Lud, 14. Przegląd powszechny, 15. Kwartalnik historyczny, 16. Krytyka, 17. Lamus; — b) niemieckie: 1. Das litterarische Echo, 2. Zeitschrift f. d. phys. u. chemischen Unterricht, 3. Zeitschrift für Zeichnenunterricht, 4. Zeitschrift für österr. Gymnasien, 5. Petersmanns Mitteilungen.

Programy.

Z końcem roku szkolnego 1910/11. było 1402 programów zakładów średnich krajowych i pozakrajowych.

2.) Dla młodzieży.

a) polska:

Liczy obecnie dzieł 959. Dzieli się na księżnicę niższego gimnazjum, zawierającą dzieł 350 i wyższego gimnazjum o 609 dziełach, wykreślono z inwentarza 74 tomów.

W ostatnim roku nabyto 48 książek.

b) niemiecka:

Liczy obecnie numerów 363, tomów 579; powiększyła się o numerów 19, tomów 36.

c) rusk a:

Stan pozostał ten sam, co roku poprzedniego. Biblioteka liczy 53 dzieł w 69 tomikach.

Udział uczniów i ruch książek w bibliotece dla młodzieży w roku szkolnym 1910/11.

Klasa	Dzielnka polskie		Dzielnka ruskie		Dzielnka niemieckie	
	Ilość uczniów wypożyczających	Ilość dzieł (tomów) wypożyczonych	Ilość uczniów wypożyczających	Ilość dzieł (tomów) wypożyczających	Ilość uczniów wypożyczających	Ilość dzieł (tomów) wypożyczonych
I. a.						
I. b.						
II. a.	23	147				
II. b.	23	156				
III. a.	18	155				
III. b.	15	182				
IV. a.	31	350			20	52
IV. b.	25	315	1	3	25	25
V.	27	210	18	86	37	74
VI.	22	135	12	31	38	66
VII.	27	324	2	5	29	82
VIII.	33	290			36	86
Razem	244	2232	33	125	195	434

3. Biblioteka pauperum:

Z początkiem roku szkolnego 1910/11. biblioteka ta obejmowała 488 podręczników szkolnych w 696 tomach. W ciągu roku zakupiono z funduszu »Pomocy koleżańskiej« i otrzymano w darze 60 podręczników. Usunięto z powodu zużycia 143 podręczników. Ogółem biblioteka ta liczy obecnie 405 podręczników w 507 tomach.

C. Gabinet geografii i historii.

Gabinet ten obejmuje według inwentarza z końcem roku szkolnego 1910/11. 303 pozycyi—a 406 przedmiotów,—mianowicie: 3 globy, 1 telurium, 1 busołą, 121 map, 13 kart specjalnych, 21 kart generalnych, 156 obrazów, 2 stereoskopy, 32 obrazów stereoskopowych, szkice kartograficzne; »Na około świata« (2 części), »Obrazy dla szkoły i domu« (2 serye), Regenten Österreichs, Hirt—Völkerkunde (3 tomy), Bilderatlas zur Pflanzengeographie.—W roku szkolnym 1910/11. przybyło: 14 map i 16 obrazów.

C. Gabinet historii naturalnej.

Dział mineralogiczny i geologiczny obejmuje 154 numerów inwentarza. W skład jego wchodzi 190 minerałów i skał, 6 modeli zwierząt wymarłych, 54 tablic, zbiorok skamielin, zbiorok imitacyi drogich kamieni, zbiorok modeli z drzewa, modele krystalograficzne.

Dział botaniczny obejmuje z końcem roku 1910/11. ogółem 45 numerów inwentarza. W skład jego wchodzi 25 modeli roślin, jeden zbiór modeli grzybów, 132 tablic, zielnik, 2 pudełka modeli zasuszonych roślin owadożywnych i nasion, zbiór drzew skamieniałych, stereoskop i fotografie do niego.

Dział zoologiczny obejmował z końcem r. 1910/11. ogółem 215 numerów inwentarza. I tak 175 okazów wypchanych, 12 pudełek owadów, zbiorok muszli i szlifów tychże, 136 tablic i 60 preparatów spirytusowych, 3 słoje roślin we formalinie i zbiór jaj ptasich.

D. Gabinet zbiorów do nauki fizyki i chemii.

Inwentarz zbiorów do nauki fizyki obejmuje 293 pozycyi, a do nauki chemii 140.

W roku szkolnym 1910/11. nie zakupiono żadnych przyrządów.

E. Zbiór środków pomocniczych do nauki matematyki.

Inwentarz środków pomocniczych obejmuje 4 pozycye, zakupione w ostatnim roku szkolnym, a to po 3 linie, trójkąty, kątomierze i cyrkle do tablicy.

F. Gabinet archeologii i sztuki.

Składa się z 25 pozycyi, z których najważniejsze są: Teodor Hoppe »Bilder zur Mythologie u. Geschichte«—Furtwängler-Ulrich »Denkmäler griech. u. röm. Sculptur«—Bruckman »Schulwandtafeln zur Veranschaulichung antiker Kunst« — Cybulski »Tabulae, quibus antiquitates Graecae et Romanae illustrantur«—Ch. Ziegler »Das alte Rom«. *Klassische Kunst*. A. E. Seemann

»Alte Meister« Colignon »Geschichte der griechischen Plastik« — Pasqualle d'Amelio »Domus Vettia Pompeiana«. Wreszcie modele domu, ubiory, naczynia greckie, stereoskopy.

G. Zbiór przyrządów do nauki gimnastyki i przyborów do gier i zabaw.

Inwentarz środków do nauki gimnastyki i przyborów do gier i zabaw obejmuje pozycyi 69.

H. Gabinet rysunkowy

Liczy przyborów do nauki rysunków 5, wydawnictw 27, modeli do nauki perspektywy 56, przedmiotów z natury jak naczyń, tablic, zasuszonych liści, piór i ogonów ptasich, motyli, owadów w kasetkach, przedmiotów codziennego użytku, wypchanych ptaków, razem sztuk 144. Modeli gipsowych liczy gabinet 28, przeważnie głów i biustów klasycznych. W ostatnim roku zwiększył się dział modeli przedmiotów codziennego użytku o 50 okazów z drzewa i blachy. Do użytku nauczyciela rysunków zaprenumerowano miesięcznik »Zeitschrift für Zeichen und Kunstunterricht«.

I. Zbiór środków do nauki śpiewu

Wzbogacił się w ubiegłym roku o »Pieśni żałobne« ks Walczyńskiego, »Pieśni nabożne« Galla, i inne mniejsze.

VII.

Samodzielna praca uczniów poza lekcyami szkolnemi.

Pracę samodzielną uprawiali uczniowie w dwu kierunkach a to w kierunku pracy naukowej i pracy fizycznej.

A. Czytelnia uczniów.

Czytelnia uczniów ukończyła czwarty rok swego istnienia Uczniowie wyższego gimnazjum gromadzili się w ubiegłym roku szkolnym 3 razy tygodniowo po 2 godziny w czasie od października do połowy maja. Referaty wygłaszano w salach szkolnych. W Czytelni samej korzystała młodzież z obfitej biblioteki, składającej się z 40 dzieł w 220 tomach, wydzielonych z biblioteki nauczycielskiej (wydawnictwa z zakresu sztuki, przyrody, roczniki pism naukowych i literackich). Dla użytku młodzieży prenumerowano: Świat, Tygodnik ilustrowany, Ruch, Nasz kraj, Odrodzenie. Dyrektor zakładu ofiarował nadto cenny komplet wydawnictw ilustrowanych niemieckich: 1) Welt und Haus, 2) Reklams Universum, 3) Die Gartenlaube, 4) Über Land und Meer, 5) Buch für Alle, 6) Leipziger illustrierte Zeitung, 7) Für alle Welt. Wydawnictwa te młodzież czytała bardzo chętnie, pogłębiając przytem swe wiadomości językowe Kierownictwo czytelnii spoczywało w ręku kuratora nauczyciela Fryderyka Müllera; sekretarzem czytelnii był Stanisław Pudełek uczeń VIII. klasy.

W roku szkolnym 1910/11. istniały w łonie Czytelni:

B. Kółka naukowe

w liczbie 8; kierownictwo ich spoczywało w ręku nauczycieli— a sekretarzami byli uczniowie.

1. Kółko teologiczno-filozoficzne.

Członkowie; uczniowie wyższego gimnazjum.

Kierownik: ks. Błażej Kotfis.

Sekretarz: Biestek Stefan (klasa VII.).

Odbyło posiedzeń dwanaście (12). Zdawano sprawę z przeczytanych dzieł apologetycznych: 1. Wieczory nad Lemanem ks. Morawskiego. 2. Ks. Pawlikowskiego: Życie i dzieła E. Renana. Wygłoszono 5. odczytów.

1. Marć J. (V. kl.) O prawdziwości kościoła katolickiego.
2. Grzebieniowski T. (VII.) Geneza myśli ludzkiej.
3. Cygan J. (VII. kl.) Czy możliwa moralność bez religii?
4. Biestek St. (VII. kl.) Wpływ teorii Darwina na etykę i politykę społeczną.
5. Dec J. (VII. kl.) O indeksie książek zakazanych.

II. Kółko historii polskiej.

Kierownik naucz: Michał Staroń — sekretarz ucz. Władysław Zachara z kl. VIII. Członków 177.

Odczytów wygłoszono i przygotowano większą ilość, a z nich najważniejsze:

1. Stefan Biestek (VII. kl.) »Stosunek elementu germańskiego do słowiańskiego do XIII. w.« Obecnych 54.
2. Józef Dec (VII. kl.) »Powstanie listopadowe«. (Podczas wieczorku ku uczczeniu tego powstania). Obecnych około 250.
3. P. Staroń Michał: »Powszechno-dziejowe znaczenie powstania listop.« Obecnych około 250.
4. Józef Cygan (VII. kl.) »Polityka Jana III.« Obecnych 63.
5. Józef Dec (VII. kl.) »Emigracya polska po r. 1831.« Obecnych 58.
6. Stanisław Pudełek (VIII. kl.) »Grunwald«. (Podczas obchodu 500-tniejrocznicy zwycięstwa grunw:) Obecnych około 355
7. P. Michał Staroń: »Znaczenie Grunwaldu« (na tymże samym obchodzie).
8. Władysław Zachara (VIII. kl.) »Sejm i sejmiki w dobie Jagiellonów«. Obecnych 83.
9. Tadeusz Grzebieniowski (VII. kl.) »Rządy biurokracyi austriackiej w Galicyi do r. 1846. — Korreferent J. Dec (VII. kl.). Obecnych 76.
10. Maryan Deszcz (VII. kl.) »Kolonizacya niemiecka do XV. wieku«. Korreferent J. Cygan (VII. kl.). Obecnych 72.
11. Józef Cygan (VII. kl.) »Powstanie styczniowe«. (Podczas wieczorku ku uczczeniu tego powst:) Obecnych około 250.
12. P. Michał Staroń: »Skutki i znaczenie powstania styczniowego«. (Na tymże wieczorku).

13. Antoni Drabiak (VII. kl.): »Historya Rusi do r. 1340«. Obecnych 72.
14. Józef Dec (VII. kl.) »Konstytucya 3. maja. Obecnych 230.
15. Tadeusz Grzebieniowski (VII. kl.) »Napoleon a Polacy«. Obecnych 53.
16. Maryan Deszcz (VII. kl.) »Królestwo kongresowe«. Obecnych 54.
17. Józef Dec VII.) »Rozwój handlu w Polsce«. Obecnych 52.

III. Kółko historii sztuki.

Kierownik prof: Stanisław Wiśniewski; odczyty urządzili:

1. Dąbał Tomasz (VIII. kl.) O sztuce w ogólności.
2. Biestek Stefan i Igielski Piotr (VII.): O Laokoonie.
3. Kramer Jan (VII. kl.) Byk farnezyjski.

IV. Kóło literatury.

Kierownik naucz: Edward Türschmidt.

- a) Sekcja I. pod kierownictwem naucz: Franciszka Nycza. — Odczyty urządzili:
1. 14. października. Tadeusz Münnich VI. kl. „Pieśń Bogu-Rodzica“. Obecnych 43.
 2. 29. października. Władysław Postępski VI. kl. „Humanizm, jako prąd umysłowy w Polsce“. Obecnych 38.
 3. 16. listopada. Władysław Postępski VI. kl. „Szkoła i wychowanie w pojęciu Modrzewskiego.“ Obecnych 55.
 4. listopada. Michał Skrzat VI. kl. „M. Bielski i jego stosunek do Erazma z Rotterdamu“. Obecnych 37.
 5. 27. listopada. Kazimierz Schmidt VI. kl. „Żwierciadło“ (Reya). Obecnych 35.
 6. 3. grudnia. Wład. Postępski VI. kl. „Poezya polska do Kochanowskiego.“ Obecnych 48.
 7. 17. grudnia. Wojciech Pelczarski VI. kl. „Orzechowski na tle reformacji“. Obecnych 37.
 8. 17. stycznia. Tadeusz Münnich VI. kl. „Dzieje języka polskiego“. Obecnych 42.
 9. 18. lutego. Wawrzyniec Rusin VI. kl. „Psałterz floryański.“ Obecnych 35.
 10. 24. marca. Wawrz. Rusin VI. kl. „Psałterz Dawidów“. Obecnych 40.
 11. 8. kwietnia. Emil Kalita VI. kl. „Odprawa posł: greck:“ Obecnych 27.

12. 23. kwietnia. Sagan Tomasz VI. kl. „Treny“. Obecnych 45.
13. 7. maja. Stefan Schön VI. kl. „Znaczenie Kochanowskiego“. Obecnych 52.
14. 14. maja. Jan Połec VI. kl. „Sielanki Szymonowicza“. Obecnych 39.
15. 10. czerwca. Józef Zieliński VI. kl. „Kochowski na tle epoki.“
16. 17. czerwca. Władysław Postępski VI. kl. „Rozwój literatury polskiej od początku do XVIII. w. włącznie“.
- b) Sekcyja II. Kierownik: naucz. Edward Türschmid. Odczyty urządzili.
1. 18. października 1910. Jesionek Józef (VIII. kl.) Reminiscencye »Maryi« Malczewskiego w »Zamku Kaniowskim« Goszczyńskiego.
2. 20. października 1910. Adameczyk Józef (VIII. kl.) Opisy przyrody w »Zamku kaniowskim« Goszczyńskiego.
3. 26. października 1910. Pudełek Stanisław (VIII. kl.). Geneza i układ »Zamku kaniowskiego“.
4. 15. listopada 1910. J. Cygan (VII. kl.) Społeczeństwo polskie w dobie stanisławowskiej na tle satyr Krasickiego.
5. 20. listopada 1910. T. Grzebieniowski (VII. kl.) Bajki Krasickiego.
6. 27. listopada 1910. Hubicki Roman (VIII. kl.) W czym tkwi allegorya »Króla Zamczyska« Goszczyńskiego.
7. 4. grudnia 1910. Dec Józef (VII. kl.) Żywot i pisma H. Kołłątaja.
8. 15. grudnia 1910. T. Grzebieniowski (VII. kl.) Staszic jako pisarz i myśliciel.
9. 16. grudnia 1910. Pudełek Stanisław (VIII. kl.). »O młodzińczych utworach Juliusza Słowackiego«.
10. 18. grudnia 1910. Tracz Jan (VIII. kl.). »Marya Stuart« J. Słowackiego.
11. 20. grudnia 1910. Wołek Jan (VIII. kl.). »Mindowe« Słowackiego.
12. 4. stycznia 1911. Topij Błażej (VIII. kl.). »Wpływ Moliera na utwory Fredry«.
13. 19. stycznia 1911. Mroczek Michał (VIII. kl.). »Śluby panieńskie« Fredry.
14. 1. lutego 1911. Zachara Władysław (VIII. kl.) »Polska przedhistoryczna w twórczości J. Słowackiego«.
15. 17. lutego 1911. Urban Józef (VIII. kl.). »Żmija Słowackiego i jego wartość«.

16. 3. marca 1911. Dąbał Tomasz (VIII. kl.). »Fredry komedye i ich znaczenie w literaturze polskiej«.
17. 11. marca 1911. Wołek Jan (VIII. kl.) i Marya Stuart Słowackiego a Szyllera».
18. 28. marca 1911. Topij Błażej (VIII. kl.). »Pokusa« i »Noc letnia« Krasińskiego».
19. 5. kwietnia 1911. Madej Leonard (VIII. kl.). »O miłości Ojczyzny« na podstawie Libelta.
20. kwietnia 1911. Bauer (VII. kl.) »Zabobonnik« Zabłockiego
21. 29. kwietnia 1911. W. Węglowski (VII. kl.). Księgi narodu i pielgrzymstwa polskiego.
21. 14. czerwca 1911. Deszcz (VII. kl.) Opisy przyrody ukraińskiej w »Maryi« Malczewskiego.
22. 17. czerwca. Cygan (VII. kl.) Ukraina w »Zamku kaniowskim« Goszczyńskiego.
22. 24. czerwca. Bauer (VII. kl.) Allegorya w »Królu Zamczyńska« Goszczyńskiego.

V. Kółko matematyczno-fizyczne.

Kierownik prof. Radomski Michał, sekretarz Grzywacz Ferdynand, ucz. VIII. kl., Członków było 59.

1. 20. września. Dąbał Tomasz (VIII. kl.). »Budowa materii w świetle teorii jonów i elektronów«. Obecnych 25.
2. 23. listopada. Grzywacz Ferdynand (VIII. kl.). »Liczby zespolone«. Obecnych 15.

VI. Kółko przyrodnicze.

Przewodniczący prof. Nazar Łychicki. Kółko zbierało się 5 razy. Posiedzeń i odczytów 6.

1. Józef Marć (V. kl.): »Trzęsienia ziemi i wybuchy wulkaniczne«. Obecnych 18.
2. Jan Bieszczad (V. kl.): »Lodowce i epoki lodowe«. Obecnych 31.
3. Tomasz Sagan (VI. kl.): »Granice między światem roślinnym a zwierzęcym«. Obecnych 20.
4. Michał Skrzat (VI. kl.): »Parazytyzm i symbioza w przyrodzie«. Obecnych 30.
5. Wojciech Pelczarski (VI. kl.): »Z życia mrówek«. Obec. 17.
7. Zygmunt Sekutowicz (V. kl.): »Z życia ptaków«. Obec. 24.

VII. Kółko pracy ekonomicznej.

Kierownik, prof: Radomski. Sekretarz, ucz: kl. VII. Józef Cygan. Członków 10.

Kółko opiekuje się szafkami wystawowymi, z wyrobami krajowymi, szczególnie w zakres potrzeb uczniów wchodzącym. Te szafki urządziło w westybulu budynku gimnazjalnego miejscowe Tow: »Pomoc przemysłowa« i oddało pod opiekę Kółka podczas otwarcia szafek dnia 10. czerwca 1911., propagując myśl uprzemysłowienia kraju.

Odczyty urządzili:

1. 10. czerwca 1911. Zaworski Stanisław (VII. kl.): „Hande i jego istota“. Obecnych 120.
2. 11. czerwca 1911. Bauer Stefan (VII. kl.): „Przemysł naftowy w Galicyi.“ Obecnych 32.
3. 21. czerwca 1911. Biestek Stefan (VII. kl.): „Dążności Rządu krajowego do uprzemysłowienia Galicyi.“ Obecnych 35.
4. 24. czerwca 1911. Cygan Józef (VII. kl.): „Stanowisko państwa austriackiego wobec przemysłu.“ Obecnych 41.

VIII. Kółko sportowe.

Kierownik prof. Antoni Migdał. Sekretarz ucz. kl. VII. Tadeusz Sołtykowski. Członków 15.

W łonie młodzieży zawiązało się »Koło sportowe «Wisłoka«, które miało na celu rozwój fizyczny, przez uprawianie różnych gałęzi sportu. Najwięcej oddawano się—w zimie—sportowi saneczkowemu na pobliskich wzgórzach, mając do dyspozycji kilkanaście saneczek, będących własnością uczniów. — W lecie zaś — z zamiłowaniem uprawiano grę w piłkę nożną, urządzając nawet szereg zawodów publicznych z drużynami prowincjonalnymi uczniów. Na szczególną wzmiankę zasługują zawody 2. października 1910. z »Resowią« z Rzeszowa, — 8. października 1910. z »Pogonią« z Mielca, — 16. października 1910. z »Biało-czerwonymi« w Tarnowie, — 30. kwietnia 1911. z tymi samymi w Dębicy, — 14. maja 1911. z żydowskim klubem uczniów »Bar-Kochba« z Rzeszowa. Z funduszów zakupiło Koło dla członków grających buty footballowe, koszulki, piłki i inne przybory sportowe.

C. Praca fizyczna.

1. Ogrodnictwo.

Celem zapoznania się z ogrodnictwem oddawali się uczniowie pracy w ogrodzie, a to pod kierownictwem prof. Radomskiego przy fachowych wskazówkach miejscowego ogrodnika p. T. Dzienia. Urządzili mianowicie »ogródek« szkolny przed budynkiem gimnazjalnym i szczepili drzewka owocowe w szkółce gimnazjalnej, którą założyli w roku poprzednim, sadzili drzewka owocowe i krzewy tak w ogrodzie gimnazjalnym, jak w ogrodzie prof. Radomskiego. W pracy tej brało udział około 30 uczniów klas wyższych w różnych czasach, a praca odbywała się grupami w godzinach popołudniowych od 2-giej do 5-tej przez 6 dni.

2. Warsztaty studenckie.

Już trzeci rok istnieją w tutejszym zakładzie »warsztaty studenckie« założone staraniem Pomocy przemysłowej dębickiej, dzięki ofiarności tutejszej Publiczności i Towarzystwu wzajemnego kredytu w Dębicy, które już trzeci raz na rzecz warsztatów studenckich udziela kwotę 100 Kor.

Warsztaty studenckie obejmowały 2 działy mianowicie, stolarstwo i tokarstwo. Najpomyślniej rozwijał się dział stolarski, pod kierownictwem profesora, Michała Kalitowskiego.

Za materiały zużyty płacili uczniowie w miarę możliwości; niedobór zaś pokryto z funduszków wyżej wymienionych.

VIII.

Fizyczne wychowanie młodzieży.

Prócz ćwiczeń fizycznych, w których bierze młodzież udział podczas nauki gimnastyki, uprawiano w ciągu ostatniego roku szkolnego między lekcyami szkolnemi na dziedzińcu gimnazyalnym zabawy i gry ruchowe. W godzinach popołudniowych oddawała się młodzież w zimie: ślizgawce na stawie kolejowym i saneczkowaniu na pagórkach gawrzyłowskich, a w lecie: grano szczególnie w piłkę nożną na błoniach wojskowych, na co zezwoliła c. i k. Komenda stacyjna.

W celu uprawiania zabaw ruchowych na wolnem powietrzu zorganizowała się młodzież w Kółka, w których oddawała się grze w piłkę nożną w godzinach wolnych od nauki szkolnej.

Prócz tego młodzież całego zakładu jest zorganizowana w korpusy studenckie pod kierownictwem prof. Radomskiego.

Na cele korpusów stał przez wrzesień i październik r. 1910 uczeń VIII. klasy Bross Józef — od listopada zaś do końca roku szkolnego 1911., uczeń VII. kl. Cygan Józef. Poszczególne oddziały klasowe korpusów odbywały ćwiczenia w pochodach i obrotach oraz zabawy pod przewodnictwem naczelników klasowych, a całe korpusy urządziły wymarsz przy odgłosie muzyki orkiestry gimnazyalnej na błonia dnia 22. kwietnia 1911. celem wspólnych zabaw.

Prócz tego w zorganizowanych oddziałach odbywała młodzież pochody z gimnazyum do kościoła na nabożeństwa i także pochody w czasie uroczystości narodowych i uroczystości zakładu.

Nie zaniedbywano również w ostatnim roku szkolnym wycieczek z uczniami i to tak w bliższą okolicę, jak koleją do miejsc historycznych i zakładów przemysłowych. Oto poczet tych wycieczek: 1. do Królestwa Polskiego (pp. Wiśniewski, Pochmarski, 48 uczniów w dniach 5. — 13. lipca 1910); 2. do Zawady (p. Müller, VII. klasa, 18. września 1910); 3. do Góry moty-

cznej (p. Müller, VII. kl. 4. października 1910); 4. do Rzeszowa (p. Migdał, zbiorowa, 1. października 1910); 5. do Zawady (p. Wiśniewski, VIII. kl., 4. października 1910); 6. do Braciejowej (p. Kalitowski; VI. kl., 22. września 1910.); 7. do Tarnowa (pp. Stachnik, Kozłowski, 40 uczniów różnych klas, 8. listopada 1910); 8. do Zawady (ks. Kotfis, 40 uczniów różnych klas, 10. października 1910); 9. do Zawady (ks. Kotfis, 30 uczniów z różnych klas, 25. października 1910); 10. do Zawady (p. Migdał, 25 uczn.

paźdz. 1910). 11. do Tarnowa (p. Kozłowski, kółko footballistów, 23. października 1910.); 11. do Stasiówki (p. Migdał, IV. B. kl. 22. kwietnia 1911.); 13. do Latoszyna (p. Migdał, V kl., 7. maja 1911.); 14. do Kędzierza (pp. Łychicki, Keffermüller, I. A. i B. kl. 13. maja 1911.); 15. do Gumnisk Fox (p. Stachnik. III. A. i B. kl., 13. maja 1911.); 16. na Łysą górę (p. Stachnik, II. A. i B. kl., 14. maja 1911.); 17. do Braciejowej (p. Kalitowski, VI kl., 13. maja 1911.); 19. na Łysą górę (p. Stachnik, II. B. kl. 20 maja 1911.), 19. do Borysławia (p. Radomski, 10 uczniów kl. VI., VII. i VIII., w dniach 26. i 27. maja 1911.); 20. do Wieliczki (pp. Szydiowski, Kalitowski, Mydlarczyk, Nycz, Keffermüller, Staroń, Türschmid, 63 uczniów różnych klas, 27. maja 1911.), 21. do Parkosza (pp. Wiśniewski, Łychicki, Rogoszewski, Migdał 120 uczniów różnych klas, 27. maja 1911.) 22. do Brzeźnicy (p. Przeworski, kl. III. A., 17. czerwca 1911.); 23. do Nagawczyny (p. Radomski, kl. IV. A., 17. czerwca 1911.).

Wycieczki te miały na celu przeważnie rozrywkę i przechadzkę na świeżem powietrzu; oraz zaznajomienie młodzieży z najbliższą okolicą Dębicy. Niektóre jednak miały cel czysto naukowy, przeto zasługują na to, by tu przytoczyć krótkie ich sprawozdanie.

Z wycieczki pod 1.)

Z końcem ubiegłego roku szkolnego przedsięwzięła młodzież tutejszego zakładu w liczbie 48 pod przewodnictwem prof. St. Wiśniewskiego i prof. B. Pochmarskiego 12-to dniową wycieczkę do Królestwa Polskiego, celem poznania zabytków świetnej przeszłości naszej ojczyzny.

Wycieczka wyjechała pociągiem do portowej miejscowości Nadbrzezia, skąd statkiem przepłynęła się do Sandomierza. Tu zabawiła cały dzień i zwiedziła wszystko, co tylko jest tu godnem widzenia: katedrę w stylu gotyckim wraz z jej cennymi zabytkami, dom Długosza, zamek kazimierski, kościół św. Jakóba, kościół św. Pawła, kościół św. Józefa, tużież pod nim położone groby, cerkiew;

bramę Łopatyńską i progimnazjum. Następnego dnia wyruszono w dalszą drogę statkiem parowym i podziwiano zmieniającą się ustawicznie panoramę. Szczególniejszą uwagę zwracała młodzież na szczątki dworów staropolskich, gęsto rozsianych po obydwu brzegach Wisły, również na wybitne miejscowości, jak Zawichost, Rachów, Słupie, Wałowice, Józefów z ruinami zamku, legendarną statua św. Jana i kościół Piotrowiny, Solec i. t. d. Wreszcie po całodniowej podróży wysiadła w Kazimierzu i odbyła najpierw wycieczkę do olbrzymich zwalisk zamku Firlejów w Janowcu, a następnie drugi dzień poświęciła na zwiedzenie w Kazimierza baszty, kościoła farnego kościoła Reformatorów z olbrzymią biblioteką manuskryptów, starodawnego ratusza i wielu innych zabytków stylu średniowiecznego, nadto opodal położonego zamku Esterki. Z Kazimierza wyruszyła wycieczka podwodami do Puław. Tu zwiedziła pałac ks. Czartoryskich wraz z wspaniałym parkiem, akademią puławską, świątynią Sybilli, pałacem ks. Marynki i innymi zabytkami. Następnie z Nowej Aleksandryi udała się pociągiem do Warszawy. Tu zabawiła kilka dni i poznała niemal wszystkie zabytki przeszłości, wraz z technicznymi budowlami, zakładami naukowymi, muzeami i teatrami, osobliwie: Zamek królewski, Park Łazienkowski z pałacem królewskim i t. z. białym domkiem posągiem Sobieskiego i teatrem letnim, kościół św. Anny, Katedrę, cmentarz [powązkowski, filtry, Pragę i t. p. a wreszcie tuż pod Warszawą położony Wilanów z pałacem króla Jana III. Sobieskiego i pamiątkową świątynią.

Z Warszawy udała się wycieczka do Częstochowy i zwiedziła klasztor Jasnogórski. Stąd zamierzała wycieczka udać się do Ojcowa, lecz, z powodu niepogody, skierowała się do Krakowa, gdzie zwiedziła wszystko, co jest jego ozdobą i chlubą. W końcu wróciła wycieczka do Dębicy, skąd młodzież, pełna wrażeń porojechała się pod rodzinne strzechy. Wycieczka udała się znakomicie, co należy zawdzięczyć doświadczeniu i zapobiegliwości kierowników wycieczki oraz wskazówkom i poparciu, jakiem się cieszyła u swych rodaków z pod rosyjskiego zaboru. Szczególnie opiekowało się wycieczką, „Towarzystwo krajoznawcze” w Warszawie, obejmujące swą organizacją całe Królestwo Polskie.

Do pokrycia kosztów wycieczki przyczynili się znacznym datkiem Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa; resztę kosztów pokryła Dyrekcyja z funduszu gier i zabaw i uczestnicy wycieczki z prywatnych swych funduszków.

Podczas wycieczki pod 7.) do Tarnowa zwiedzili uczniowie fabrykę pilników Braci Bartik, przy czym zapoznali się uczestnicy wycieczki ze szczegółami tej gałęzi przemysłu krajowego, oprowadzani przez kierowników fabryki.

Pod 13.) w Latoszynie zwiedzono gorzelnię.

Pod 19.) W celu poznania największych kopalni nafty i wosku ziemnego w Galicyi udało się 10 uczniów pod kierownictwem prof. Radomskiego dnia 26. maja b. r. po południu koleją przez Przemyśl i Chyrow do Borysławia. Po 8 godzinach podróży znalazła się wycieczka w Drohobyczu, gdzie oczekiwał na nią prof. gimn. WP. Fr. Chrzastowski, który zabrał ze sobą uczestników wycieczki do bursy gimnazjalnej na nocleg. Rannym pociągiem udano się do Borysławia. Tu użył prof. Chrzastowski swoich wpływów, by wycieczkowcy zobaczyli wszystko, co godne widzenia. Poznano więc urządzenia, służące do wydobywania wosku ziemnego i pokłady ziemi, zawierające wosk. Potem zwiedzano w Tustanowicach las wież, kryjących urządzenia, służące do wydobywania ropy naftowej, a zwiedzając te wieże, poznano pracę nad wydobywaniem ropy we wszelkich stadyach. To zwiedzenie ułatwił wycieczce WP. Morski, członek Rady gminnej Borysławia, towarzysząc przez cały czas wycieczce.

Dyrekcya wyraża WW. PP. Chrzastowskiemu i Morskiemu serdeczne podziękowanie za zajęcie się tą wycieczką.

Uczestnicy wycieczki pod 20.) zwiedzili kopalnie soli kamiennej w Wieliczce.

Najliczniejsza wycieczka odbyła się do Parkosza. Tu podejmowali młodzież gościnnie WW. PP. Weydowie w swym dworze, tu uczniowie zwiedzili wzorowo założony ogród warzywny.

Na pierwsze dni lipca przygotowuje się wycieczka do Lwowa na jarmark wyrobów krajowych.

IX.

Orkiestra gimnazjalna.

Wycieczki i ćwiczenia fizyczne dzielnie wspierała orkiestra gimnazjalna.

Orkiestrą kierowali w r. szk. 1910/11. sami uczniowie.

Orkiestrę ćwiczył i kierował nią uczeń klasy VIII. Ludwik Wasilkowski. Niestrudzonym usiłowaniom kierownika i wielkiemu zapalowi uczestników przypisać należy, że orkiestra coraz lepsze czyni postępy tak, że jej produkcye tak w czasie pochodów, jak też w czasie uroczystości i obchodów znajdują uznanie nawet wśród wybrednych znawców.

Z grona nauczycieli opiekował się orkiestrą szczególnie ks. profesor Błażej Kottfis.

Orkiestra cieszyła się też poparciem materyalnem. Młodzież przy wpisach przeznaczająca pewien datkę na rzecz muzyki. Grono nauczycieli dobrowolnie się na ten cel opodatkowało, z datków zaś zewnątrz zakładu podnieść z wdzięcznością należy dar Najprzewielebniejszego Księdza Prałata Eugeniusza Wolskiego w kwocie 50 Kor. i dar Towarzystwa wzajemnego kredytu w Dębicy w kwocie 150 Kor.

X.

Pomoc dla ubogich uczniów.

a) *Bursa im. św. Jadwigi.*

Instytucja ta rozwija się pomyślnie.

W ubiegłym roku szkolnym utrzymywała 54 uczniów zakładu za mierną opłatą.

Na czele Stowarzyszenia stoi jako prezes hr. Edward Raczyński, wiceprezesem jest Dr. Mikołaj hr. Rey. Do Wydziału, na którego czele stoi miejscowy proboszcz, ks. Prałat Eugeniusz Wolski, a w którego skład wchodzi reprezentanci różnych sfer społecznych, należą z grona nauczycielskiego: dyrektor Szydłowski, profesorowie Radomski, ks. Koffis, ks. Krzemieniecki i prof. Staroń.

Już choćby ta okoliczność daje gwarancję, że kierunek w jakim Bursa jest prowadzoną, jest należyty.

Rezultat w naukach wychowanków można też nazwać zadowalającym.

Powodzenie swe zawdzięcza Bursa prócz pracy Wydziału głównie niestrudzonej zapobiegliwości gospodarza i prefekta, ks. Błażeja Koffisa. Lwią część datków na Bursę on zdobywa. Nadto instytucję tę obywatelstwo tak miejscowe, jak okoliczne wydatnie wspiera.

Prócz licznych datków prywatnych Bursa otrzymała subwencję w ostatnim roku szkolnym od Wydziału krajowego 300 K., Wydziału powiatowego w Pilźnie 200 K., Wydziału powiatowego w Nisku 40 K., Towarzystwa wzajemnego kredytu w Dębicy 350 Kor., c. k. Sądu powiatowego w Dębicy 5 Kor. Wszystkie datki uwidocznia się w Sprawozdaniu rocznem Stowarzyszenia.

Mimo tego poparcia społeczeństwa nie jest bursa tutejsza jeszcze tem, czem być powinna: zakładem, zapewniającym opie-

kę i utrzymanie, o ile możliwości, bezpłatne, niezamożnej, a wzorowej i zdolnej młodzieży szkolnej. Jest ona dotychczas czemś pośredniem między konwiktem młodzieży wszelakiego rodzaju, a bursą w wyluszczonej wyżej rozumieniu tego rodzaju. Dwa względy ustawicznie jeszcze tu ze sobą walczą i walczyć będą tak długo, aż instytucja oprze się na silnych podstawach finansowych: wzgląd na istotne przeznaczenie Bursy i wzgląd na finansową możliwość Stowarzyszenia.

b) *Pomoc koleżeńska.*

Dochody		Ź R Ó D Ł O	Wydatki	
K.	h.		K.	h.
		Niedobór z r. szk. 1909/10.	217	45
62	48	Biblioteka pauperum	114	70
284	98	Datki przy wpisach		
30	—	W. P. Teitelbaum		
100	—	Tow. wzaj. kredytu w Dębicy		
50	—	„Koło Pań“ w Dębicy		
9	36	Drobne datki		
		Ubrania uczniów	104	—
		Przybory naukowe dla uczniów.	21	20
		Czesne dla ucznia	20	—
		Opłacenie mieszkania uczniowi	20	—
		Apteka	28	55
		Kuracja ucznia	14	—
3	08	Niedobór na r. 1911/12		
539	90	Razem	539	90

Ks. Błażej Kotfis. Józef Szydłowski. Michał Radomski.

Podnieść należy z uznaniem bezpłatną przeważnie pomoc, jakiej udzielał biednej młodzieży lekarz tutejszy Wielmożny Pan Dr. Adam Kottas.

XI.

Kronika zakładu.

Egzamina poprawcze i uzupełniające odbywały się w dniu 31. sierpnia 1910.

Wpisy uczniów do klasy pierwszej w terminie przedwakacyjnym: w dniu 30. czerwca, w terminie powakacyjnym: w dniu 31. sierpnia 1910.

Egzamina wstępne do klasy pierwszej w dniach 1. lipca i 1. września 1910.

Wpisy uczniów do klas II. — VIII. odbyły się w dniu 2. września 1910.

Rok szkolny 1910/11., rozpoczął się dnia 3. września uroczystym nabożeństwem, odprawionem w kościele parafialnym, poczem dyrektor odczytał i objaśnił zebranym w auli gimnazjalnej uczniom przepisy szkolne.

Uczniów wpisanych podzielono na 12 oddziałów. Zakład liczył więc tyle oddziałów, co i w roku poprzednim, a i liczba ogólna uczniów pozostała prawie ta sama.

W dniach 9. września i 19. listopada wzięła młodzież zakładu z nauczycielami udział w nabożeństwach żałobnych, odprawionych w kościele parafialnym za spokój duszy ś. p. Cesarzowej **Elżbiety**, w dniu zaś 28. czerwca w takimże nabożeństwie za spokój duszy ś. p. Cesarza **Ferdynanda**.

Do św. **Sakramentów** Pokuty i Ołtarza przystępowała młodzież w ciągu roku szk: trzy razy: w dniach 19. i nast. września, w dniach 6. i nast. kwietnia — po rekolekcyach, które się odbyły w dniach 5.—7. kwietnia pod przewodnictwem ks. kanonika Władysława Kopernickiego, proboszcza w Zawadzie — i w dniach 21. i nast. czerwca.

Zakład święcił w ubiegłym roku szk. szereg uroczystości z których wymienić należy ważniejsze:

1) Uroczystość **Imienin Najjaśniejszego Pana** z udziałem młodzieży i Grona nauczycielskiego w **solennem nabożeństwie**

odprawionem w dniu 4. października na intencję **Najjaśniejszego Pana** w miejscowym kościele parafialnym.

2) Uroczystość Patrona Zakładu, św. **Stanisława Kostki** w dniu 16. listopada. W czasie solennego nabożeństwa przystępowało wielu uczniów do św. **Sakramentów** Pokuty i Ołtarza.

3) Uroczysty wieczór ku uczczeniu bohaterów powstania listopadowego, urządzony staraniem uczniów klasy VII. w dniu 29. listopada.

Program wieczoru był następujący:

1. »Warszawianka« Delavigné — odśpiewał chór młodzieży pod kierunkiem ucznia kl. VII., J. Krzemienieckiego;
2. Słowo wstępne wygłosił uczeń kl. VII. J. Dec;
3. »Lutnia polska« Wrońskiego odegrała orkiestra gimnazjalna pod batutą ucznia kl. VIII. L. Wasilkowskiego;
4. »Na dzień 29. listopada«, wiersz L. Goszczyńskiego, wygłosił uczeń kl. VII., J. Cygan;
5. Na zakończenie przemówił prof. M. Staroń, wyjaśniając znaczenie powstania w dziejach i dla społeczeństwa polskiego.

Odśpiewaniem przez młodzież szeregu pieśni patryotycznych zakończyła się uroczystość, którą zainaugurowało nabożeństwo żałobne, urządzone staraniem młodzieży tegoż dnia o godz. 8. rano.

4) Uroczysty obchód ku uczczeniu pięćsetnej rocznicy zwycięstwa pod Grunwaldem w dniu 10. grudnia. Po nabożeństwie uroczystem, odprawionem staraniem młodzieży w kościele parafialnym odbył się w auli gimnazjalnej uroczysty poranek, (rodzaj generalnej próby), w którym wszyscy uczniowie zakładu wraz z gronem nauczycielskiem wzięli udział.

Wieczorem tegoż dnia powtórzono program uroczystości dla uczniów klas wyższych i tych z pomiędzy rodziców i przyjaciół młodzieży, których dyrekcyja na obchód zaprosiła.

W program obchodu wchodziły:

1. K. Stolił: »Bogurodzica« odśpiewał chór młodzieży pod kierunkiem ucznia kl. VIII. S. Otfinowskiego;
2. Słowo wstępne — wygłosił uczeń kl. VIII. S. Pudełek;
3. Wroński »Lutnia polska« — odegrała orkiestra gimnazjalna pod kierunkiem ucznia kl. VIII., L. Wasilkowskiego;
4. M. Konopnicka: »Młody żołnierz« — wygłosił uczeń kl. VIII. W. Zachara

5. Signio: »Kujawiak« — odśpiewał chór;
6. Tymolski: »Skarga weterana« — odegrała orkiestra;
7. A. Mickiewicz: »Konrad Wallenrod« (w wyimkach) — inscenizacya części utworu z towarzyszeniem śpiewu solowego, chóru i orkiestry;
8. Na zakończenie przemówił prof. M. Staroń.

Całość wypadła dobrze, nastrój w czasie obchodu panował podniosły.

Na podniesienie zasługuje nader sumienne przygotowanie przez młodzież wszystkich punktów programu, w szczególności zaś okoliczność, że sceny z »Konrada Wallenroda«, illustrował wcale udatną muzyką **własnej kompozycyi** kierownik orkiestry uczeń kl. VIII, L. Wasilkowski.

5) W podobnie uroczysty sposób obchodził zakład pamiątkę powstania styczniowego w dniu 11. lutego 1911. Znowu staraniem młodzieży odprawiono rano nabożeństwo żałobne za spokój duszy uczestników powstania, a wieczorem uczczono pamiątkę tego faktu dziejowego szeregiem produkcji.

Chór pod kierownictwem ucznia klasy VII. J. Krzemienieckiego odśpiewał pieśni »Ciężko ranny« i »Straż nad Wisłą«; orkiestra gimnazjalna, kierowana przez ucznia kl. VIII. L. Wasilkowskiego, odegrała polonez Tymolskiego »Skarga weterana« i Moniuszki »Pieśń żołnierza«. Odczyt o powstaniu styczniowym wygłosił uczeń klasy VII. J. Cygan, nadto uczeń kl. VII, St. Kosiński deklamował wyjątek z Irydyona, Krasińskiego. Całość zakończyło okolicznościowe przemówienie prof. M. Staronia, poczem zebrana młodzież odśpiewała chórem szereg pieśni patriotycznych.

6) Nakoniec także w obchodzie pamiątkowym Konstytucji Trzeciego Maja zaznaczyła swój udział młodzież zakładu.

W dniu tej wiekopomnej rocznicy wzięto udział w nabożeństwie uroczystem, odprawionem rano w kościele parafialnym, po południu zaś wygłosił uczeń kl. VII. Jan Dec, wobec zgromadzonej w jednej z sal szkolnych młodzieży wykład o znaczeniu Konstytucyi. Wieczorem dnia tego wyruszyła publiczność po majowym nabożeństwie z kościoła do parku „Sokoła“ W pochodzie tym wzięła udział także młodzież zakładu z orkiestrą gimnazjalną na czele. W parku przemówił do młodzieży uczeń kl. VIII. St. Pudelek, poczem chór młodzieży odśpiewał szereg pieśni patriotycznych, a orkiestra odegrała melodeye narodowe.

Śmierć nieubłagana nie ominęła zakładu w roku minionym.

Zaraz z początku roku porwała ofiarę z grona nauczycielskiego.

Strata, jaką zakład poniósł przez śmierć ś. p. profesora **Wiktora Świderskiego**, była bardzo dotkliwą. Młodzieniec prawie — urodzony w dniu 23. grudnia 1881. roku w Tarnowie, obdarzony niezwykłymi zdolnościami, odznaczający się obszerną wiedzą, a szczególnie głębokiem znawstwem literatury ojczystej, pracujący także samodzielnie na polu literackim, — prócz kilku mniejszych rozpraw napisał rzecz większą o życiu i dziełach Maurycego Mochnackiego — charakter jak kryształ czysty, uległy syn, kochający brat, dzielny obywatel i patriota, wzorowy, nader sumienny nauczyciel, prawdziwy przyjaciel młodzieży, która w nim widziała i skarbnicę wiedzy obszernej, a głębokiej i wzór sumienności, godny podziwu i naśladowania, — padł niemal na posterunku, uległszy nieubłaganej chorobie, która młodzieńczy jego organizm oddawna toczyła, a której on się poddać nie myślał, ostatkiem sił pełniąc ciężkie obowiązki nauczyciela.

Zgaśł w domu rodzinnym w Tarnowie w dniu 13. października 1910. roku. Wiść o jego zgonie napelniła szczerym smutkiem tak kolegów i młodzież tarnowską, gdzie był przez 2 lata nauczycielem, jak też grono i młodzież dębicką, gdzie przez 3 ostatnie lata resztkami sił pracował.

To też tysiączne tłumy odprowadziły przedwcześnie zmarłego na miejsce wiecznego spoczynku. Młodzież wszystkich zakładów średnich w Tarnowie i młodzież dębicka uczestniczyła w orszaku żałobnym; młodzież tarnowska zęgnęła ukochanego profesora śpiewem żałobnym, uczniowie dębicki tenami marszów pogrzebowych. Nad mogiłą przemówił imieniem grona nauczycielskiego dyrektor zakładu, imieniem uczniów uczeń klasy VIII. Stanisław Pudełek.

Niechaj lekką będzie ziemia rodzinna mężowi, który pracę nad literaturą ojczystą i nad podrastającym pokoleniem tak bardzo ukochał!

W ciągu roku szkolnego odwiedził zakład: C. k. krajowy Inspektor szkół Jaśnie Wielmożny Pan Dr. Jan Kopacz w dniu 31 marca. Nadto komisarz biskupi do inwiligowania nauki religij, Najprzewielebniejszy ks. Prałat Eugeniusz Wolski lustrował naukę tego przedmiotu w dniach 15. 16. i 24. maja.

Egzamin dojrzałości w terminie jesiennym z tymi uczniami klasy VIII., którzy uzyskali pozwolenie na zdawanie egzaminu poprawczego, względnie uzupełniającego po wakacjach, odbył się w dniach 22. 24. września (egzamin piśmienny) i w dniu 27. września 1910. (egzamin ustny).

Takiż egzamin w terminie lutowym z tymi abiturientami, którzy przy egzaminie w terminie letnim zostali na pół roku reprobowani, odbył się w dniu 24. lutego 1911. Przy obu egzaminach przewodniczył dyrektor zakładu.

Piśmienny egzamin dojrzałości w terminie letnim 1911. odbył się w dniach 16.—18. maja, ustny zaś w dniach 6.—10. czerwca pod przewodnictwem dyrektora c. k. gimnazjum w Mielcu, Jaśnie Wielmożnego Pana Romana Moskwy.

Rozdanie świadectw dojrzałości abiturientom nastąpiło w dniu 10. czerwca.

Rok szk. 1910/11. zakończył się w dniu 30. czerwca uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym i rozdaniem świadectw rocznych.

Ku **chłubie Zakładu** naszego należy — nakoniec zaznaczyć, co następuje:

Na **80. rocznicę Urodzin Najjaśniejszego Pana** d. 18. sierpnia 1910. r. — ofiarował z odpowiednim podaniem **Najjaśniejszemu Panu Jubilatowi Sole- nizantowi**—Pan Profesor **Józef Wyrobek** swoją pracę drukowaną „O pokrewieństwie **Domu Habsburgów i Habsbursko-Lotaryńskiego** z narodowemi **Dynastyami Polski, Litwy, Rusi**”.—Pracę tę raczył **Najjaśniejszy Pan** najłaskawiej przyjąć oraz polecił wyrazić jej Autorowi Swoje **Najwyższe podziękowanie** i wcielić to dziełko do **Biblioteki fideikomissowej Cesarskiego Domu**.

XII. Statystyka uczniów.

	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	Razem
1. Liczba uczniów.													
Z końcem roku szk. 1909/10 było	39 ⁴	35 ³	21 ¹	19	38 ⁵	36 ³	39 ³	21 ²	31 ⁷	35 ²	33 ¹	38 ¹	372 ³⁰
Z początku roku szk. 1910/11 było	40 ¹	40 ¹	37 ³	37 ³	22 ²	23 ²	36 ³	36 ²	37 ²	58 ²	29 ¹	36 ²	411 ²⁴
W ciągu roku szk. 1910/11 wstąpiło	2 ²	0 ²	1	—	—	—	—	—	0 ¹	0 ¹	0 ¹	—	5 ⁷
Ogółem przyjęto	42 ³	40 ³	38 ³	37 ³	22 ⁹	23 ²	36 ³	36 ²	37 ³	38 ³	29 ²	36 ²	414 ³¹
A) Z tutejszego zakładu:													
a) z promocją z klasy niższej	—	—	34 ³	35 ³	20 ¹	16 ¹	34 ²	32 ¹	30 ¹	31 ¹	27 ¹	33 ¹	292 ¹⁵
b) repetentów	1	1	2	—	2	4	1	2	3	2 ¹	1	2	21 ¹
B) Z innych zakładów:													
a) z promocją z klasy niższej	1	—	2	—	—	1	0 ¹	1	3	2 ¹	0 ¹	—	10 ³
b) repetentów	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	5
c) Na podstawie egzaminu wstępnego:	40 ³	39 ²	—	2	0 ¹	1 ¹	—	0 ¹	1 ²	2	—	1 ¹	86 ¹²
Zmiany w ciągu roku szkolnego:													
a) Przeszło z publicznych na prywatystów	—	—	1	—	—	2	—	1	1	2	—	—	7
b) " z prywatystów na publicznych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
c) opuściło szkołę	6	7	2 ¹	2	3	4	1	8	3	2	1	—	39 ¹
Jest z końcem roku szk. 1910/11	36 ³	33 ³	35 ¹	35 ³	19 ²	17 ⁴	35 ³	28 ³	33 ¹	35 ⁴	28 ²	37 ²	371 ³²
2 Według miejsca urodzenia.													
Z miasta Dębicy	2 ¹	3	5 ¹	5 ¹	3 ²	2 ²	3	7 ¹	11 ¹	3 ²	3	2	49 ¹¹
" powiatu ropczyckiego	9 ¹	8 ¹	10 ¹	6	6	3	8	8	7 ¹	8	5	9	87 ⁴
" dalszych powiatów Galicji	25 ¹	19 ²	19 ³	22 ²	9	12 ²	22 ³	11 ²	12 ²	23 ²	19 ²	26 ¹	209 ²²
" zagranicą	—	8	1	2	1	—	2	2	3	1	1	—	16
Razem	36 ³	33 ³	35 ³	35 ³	19 ²	17 ⁴	35 ³	28 ³	33 ¹	35 ⁴	28 ²	37 ¹	371 ³⁷

3. Według języka ojczystego było:													
	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	Razem
Mówiących po polsku	36 ³	32 ³	35 ³	35 ³	18 ²	17 ⁴	35 ³	28 ³	33 ⁴	33 ⁴	27 ²	37 ¹	366 ³⁷
" " rusku	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	4
" " niemiecku	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Razem	36 ³	33 ³	35 ³	35 ³	19 ²	17 ⁴	35 ³	28 ³	33 ⁴	35 ⁴	28 ²	37 ¹	371 ³⁷
4. Według wyznania było:													
Obrządku rzymsko-katolickiego	33 ²	31 ³	32 ⁴	31 ³	18	16 ³	34 ³	27 ¹	31 ¹	30	27 ¹	29	339 ²⁴
" " grecko-katolickiego	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	1	—	5
" " ormiańsko-katolickiego	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
" " mojżeszowego	3 ¹	2	3 ¹	2	0 ²	1 ¹	1	1 ²	2 ³	3 ¹	0 ¹	8 ¹	26 ¹³
Razem	36 ³	33 ³	35 ³	35 ³	19 ²	17 ⁴	35 ³	28 ²	33 ⁴	35 ⁴	28 ²	37 ¹	371 ³⁷
5. Wiek uczniów.													
Lat 11 miało	7 ¹	6 ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 ²
" " 12	11 ¹	9 ¹	6 ¹	10 ¹	2	2 ²	—	—	—	—	—	—	40 ⁷
" " 13	5	6 ¹	11 ²	11 ²	8 ²	3 ¹	—	—	—	—	—	—	44 ⁵
" " 14	9	7	6 ²	7	3	9 ¹	8 ²	5 ¹	—	—	—	—	54 ⁶
" " 15	4	5	5	6	2	1	7	8	6 ²	9	—	—	53 ²
" " 16	—	—	7	1	4	2	8 ¹	7	8 ¹	8 ¹	6	—	51 ³
" " 17	—	—	—	—	—	—	7	2 ¹	12 ¹	10 ²	3	—	34 ¹
" " 18	—	—	—	—	—	—	5	6 ¹	4	6 ¹	8 ¹	4	33 ³
" " 19	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	7	8 ¹	19 ¹
" " 20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3 ¹	10	14 ¹
Lat ponad 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	16
Razem	36 ³	33 ³	35 ³	35 ³	19 ²	17 ⁴	35 ³	28 ²	33 ⁴	35 ⁴	28 ²	37 ¹	371 ³⁷

6. Mieszkanie uczniów.

	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	Razem
U rodziców mieszkało	22	18	22	22	7	7	19	13	16	17	5	10	178
U krewnych "	3	3	1	—	3	1	1	2	—	2	—	—	16
U obcych "	11	12	12	13	9	9	15	13	17	16	23	27	177
Razem	36	33	35	35	19	17	35	28	33	35	28	37	371

7. Wynik klasyfikacy

z końcem roku szkolnego 1910/11.

Do klasy następczej było:

Chlubnie uzdolnionych	5	4 ¹	5 ¹	2 ³	2	3	3	4	1 ¹	4 ¹	4	4	41 ⁷
Uzdolnionych	25 ²	23 ²	25	24	12 ¹	12 ²	23 ²	14 ³	20 ¹	25	22 ²	26	251 ¹⁵
Na ogół uzdolnionych	2 ¹	2	4 ¹	5	2	—	4 ¹	6	—	—	—	—	25 ³
Nieuzdolnionych	4	4	1	2	1	2 ¹	4 ¹	2	8 ¹	3	—	1 ¹	32 ⁴
Pozwolenie na egzamin poprawczy otrzymało	—	—	—	2	1	—	1	—	3 ¹	3 ³	2	3	15 ³
Nie klasyfikowano	—	—	0 ¹	—	1 ¹	—	—	2	1	0 ¹	—	3	7 ³
Przed klasyfikacją wystąpiło	6	7	2 ¹	2	3	1 ¹	1	7	3	2	1	—	38 ²
Razem	42 ³	40 ³	37 ⁴	37 ³	22 ²	21 ⁴	36 ⁴	35 ³	36 ⁴	37 ¹	29 ²	37 ¹	409 ³⁷

8. Dodatek do klasyfikacji za rok 1909/10.

	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	Razem
Do egzaminu poprawczego przeznaczono . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	1	9
" " uzupełniającego . . .	—	—	—	—	1	—	0 ¹	—	—	—	1 ²	1	3 ³
Złazo egzaminu poprawczego . . .	—	—	—	—	—	—	1	—	3	2	2	1	9
" " uzupełniającego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	1	1 ¹
Nie zdało . . .	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	—	—	1	—	1 ¹
Do egzaminu uzupełniającego nie zgłosiło się . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	0 ¹	—	1 ¹
Ostateczny wynik klasyfikacji za rok 1909/10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chłabnie uzdolnionych . . .	5	3 ¹	3	1	4 ¹	—	1 ¹	—	5	7	3	3	41 ¹
Uzdolnionych . . .	29 ¹	28 ²	14 ¹	15	24 ¹	23 ¹	27 ¹	30 ¹	23 ²	23 ¹	30 ¹	28 ¹	271 ¹²
Na ogół uzdolnionych . . .	3	3	2	2	8 ¹	0 ¹	3	—	—	—	—	—	27 ²
Nieuzdolnionych . . .	2	1	2	1	1 ²	4	5 ¹	—	8	1 ¹	2	2	32 ²
Razem . . .	39 ¹	35 ²	21 ¹	19	37 ²	34 ³	39 ²	43 ¹	34 ¹	35 ¹	33 ¹	33 ¹	371 ²⁰

9. Frekwencya na naukę przedmiotów względnie obowiązkowych i nadobowiązkowych.

Na naukę języka ruskiego uczęszczało . . .	—	—	—	—	—	—	13	18	15	9	—	—	56
" " historii kraju rodzin. " . . .	—	—	—	—	18	17	35	28	—	35	28	37	198
" " rysunków odręcznych " . . .	—	—	—	—	2	4	4	4	2	3	1	3	23
" " śpiewu " . . .	3	18	8	8	—	4	4	3	1	6	5	6	68
" " gimnastyki " . . .	21	11	21	6	2	5	10	4	11	3	1	4	99

	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	Razem
10. Opłatę szkolną złożyło:													
W I. półroczu	6	8	3	4	5	7	3	9	11	12	5	10	83
W II. półroczu	42	43	51	51	21	23	112	102	134	61	42	131	7756
Opłata szkolna wynosiła:													
W I. półroczu Kor.	180	240	90	120	150	210	90	270	330	360	150	300	2490
W II. półroczu "	180	210	180	180	90	150	390	360	510	300	180	420	3150
Razem koron	360	450	270	300	240	360	480	630	840	660	330	720	5640
11. Fundusze na środki naukowe:													
Taksy wstępne (po 4 k. 20 h.) wynosiły: kor.													
Datki na zbiory naukowe (po 2 k.) " "													
	180000	17640	840	840	420	1650	840	1260	2100	2520	840	840	47850
	9000	8500	8200	8000	4800	5000	7800	7600	8000	8200	6200	7600	81000
II. Stypendya.													
Liczba stypendystów													
Ogólna kwota stypendyów Kor.													
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	1	—	21
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	525	315	—	840

XIII.

Klasyfikacya uczniów.

KLASA I. A.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Cugło Franciszek</i>	<i>Millet Zygmunt</i>
<i>Fischler Marian</i>	<i>Pazdan Jan</i>
	<i>Kwiatek Paweł</i>

Uzdolnieni:

Armata Władysław	Krzemowski Kazimierz
Barycza Adam	Kuroś Tomasz
Bedroń Mieczysław	Michalski Antoni
Bienas Stanisław	Osucha Jan
Weniaszewski Mieczysław	Socha Władysław
Bucherek Władysław	Świętoń Piotr
Bytomski Marian	Węglowski Władysław
Duszkiewicz Stanisław	Winkowski Stanisław
Gadzalski Kazimierz	Winter Bolesław
Hausiak Zygmunt	Wojtys Tytus
Karp Artur	Woloszyn Zygmunt
Klamut Franciszek	Wraga Jan
Kolbusz Franciszek	Hausiak Genowefa (pryw.)
Kosecki Czesław	Jaklińska Aleksandra (pryw.)
Kowalezyk Władysław	Widerspaun recte Reyer Feige (pryw.)

Nienzdolnionych 4 uczniów.

KLASA I. B.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Bogoń Bronisław</i>	<i>Kapusta Franciszek</i>
<i>Jakubek Wojciech</i>	<i>Weißbach Józef</i>
	<i>Welfe Tadeusz (pryw.)</i>

Uzdolnieni:

Aschheim Meier	Bewszko Kazimierz
Bakas Józef	Bienieć Józef

Boczoń Aleksander	Makosiński Stanisław
Ciołek Wojciech	Padowicz Kazimierz
Drwal Aleksander	Pieczarówna Jadwiga (pryw.)
Dzień Konstanty	Reinfuss Stanisław
Głogowski Jan	Rząsa Marcin
Grimm Eugeniusz	Ściora Stanisław
Hammer Leopold	Siedlisker Ekiwa
Hoszardówna Zofia (pryw.)	Śliwa Józef
Jurczyński Henryk	Tarczyński Edward
Konior Jan	Wilk Stanisław
Lejko Zygmunt	Wołek Jan
	Zdanowski Stefan.
	Nieuzdolnionych 4.

KLASA II. A.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Bokota Józef</i>	<i>Mucha Józef</i>
<i>Burgiel Jan</i>	<i>Wnęk Stanisław</i>
<i>Kastarynda Jakób</i>	<i>Makosińska Janina (pryw.)</i>

Uzdolnieni:

Bassara Stanisław	Łabędź Tadeusz
Bełtek Walenty	Migala Wojciech
Ciurkot Adolf	Nosek Henryk
Deisenberg Witold	Nożyński Stanisław
Gawle Stanisław	Pawłowski Marian
Gawlik Władysław	Sanecki Kazimierz
Gródecki Zygmunt	Schiff Efroim
Guzy Władysław	Schönwetter Izidor
Guzy Zygmunt	Sroka Franciszek
Jezierski Roman	Topiń Ludwik
Jortner Henryk	Węgrzyn Władysław
Kmieć Jan	Wojdon Wojciech
Kozioł Franciszek	Zaworski Edward
Krupicki Władysław	Pietruszewski Piotr
Lewandowski Otto	Ettingerówna Blanka (pryw.)

Nieuzdolniony 1 uczeń. — Odroczono klasyfikację 1 ucznia.

KLASA II. B.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Grundboeck Kazimiera (pryw.)</i>	<i>Szelowska Stefania (pryw.)</i>
<i>Polniaszek Józef</i>	<i>Welfe Mieczysław (pryw.)</i>
	<i>Żydek Ignacy.</i>

Uzdolnieni:

Berger Józef	Muchowicz Stanisław
Bewszko Adam	Nichthauser Bernard
Błachowicz Feliks	Nosal Edward
Czarnecki Stanisław	Pająk Albin
Dihm Mieczysław	Pająk Józef
Gadzalski Romuald	Pająk Wiktor
Gancarz Ludwik	Popławski Kazimierz
Gawroński Tadeusz	Pregler Arnold
Grądział Kazimierz	Sadecki Wojciech
Kopaczyński Kazimierz	Scherff Alfred
Krawczyk Michał	Setkowicz Tadeusz
Krzysztoń Stanisław	Weiss Józef
Mazur Ignacy	Wojnarski Stefan
Morbitzer Adam Stanisław	Wurzel Józef

Żyła Tadeusz

Nieuzdolnionych 2 uczniów, — Do egzaminu poprawczego przeznaczono 2 uczniów.

KLASA III. A.

Chlubnie uzdolnieni:

*Dołżycki Wincenty**Wrona Wojciech.*

Uzdolnieni:

Burgiel Leonard	Nykiel Stanisław
Dachowski Ludwik	Pietruszewski Maryan
Daniel Józef	Pociask Stanisław
Dobrowolski Władysław	Rozwadowski Kazimierz
Frey Arnold	Senyszyn Julian
Jurczyński Antoni	Surman Wincenty
Kucharski Stanisław	Szczęsny Stanisław

Karfiol Rechel (pryw.)

Nieuzdolniony 1 uczeń. — Do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia. — Odroczone klasyfikację 2 uczniów.

KLASA III. B.

Chlubnie uzdolnieni:

*Radomski Jan**Świnka Józef**Szczeklik Edward.*

Uzdolnieni:

Bobulski Wojciech

Böhm Edward Stanisław (pryw.)

Broda Mieczysław Ludwik	Rudawski Jan
Jarolim Edmund	Schön Adolf
Jarolim Leon	Starzak Stanisław
Kaliniewicz Artur Stanisław (pryw.)	Topij Stanisław
Lesiak Władysław Jan	Tworek Tadeusz Stanisław
Mielecki Jakób	Ungeheuer Bronisław.

Nieuzdolnionych 2 uczniów publ. i 1 pryw.

KLASA IV. A.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Hubicki Stanisław</i>	<i>Strzega Władysław</i>
<i>Wojdon Wojciech</i>	

Uzdolnieni:

Birkowski Wiktor	Polański Tadeusz
Bis Jakób	Popławski Józef
Cerefin Tadeusz	Pruc Bronisław Józef
Dawidowski Jan	Rosół Władysław
Dudek Henryk	Rymut Edward
Geneja Władysław	Schlager Samuel Zygmunt
Gródecki Władysław	Sitko Teofil
Hoszard Maryan	Skaba Jakób
Jezierski Franciszek	Stachoń Bolesław
Kaliniewicz Maks. Kazimierz (pryw.)	Stasiński Wincenty
Kopala Jan	Surman Maryan
Kozub Władysław	Walawski Władysław
Makosiński Kazimierz Wiktor	Wasilkowska Włodzimiera (pryw.)
Marszałek Jan	Welfe Ant. Józefa Henryka (pryw.)
Muchowicz Józef	Wojnarski Eugeniusz

Nieuzdolnionych 5 uczniów. — Do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia.

KLASA IV. B.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Deszcz Józef</i>	<i>Gąsiorek Stanisław</i>
<i>Dziedzic Antoni</i>	<i>Szostak Antoni</i>

Uzdolnieni:

Aleksandrowicz Leopold (prywat.)	Cieśla Franciszek
Alwin Roman	Fiałek Michał
Brossówna Felicja (prywat.)	Filipek Antoni
Chmura Stanisław	Grzebiń Franciszek

Guzy Henryk	Osiński Mieczysław
Holyś Adam	Piróg Antoni
Jesionek Jan	Ramocki Julian
Karliol Benjamin (prywat)	Serednicki Bronisław
Mach Stanisław	Składzień Leon
Majka Antoni	Socha Antoni
Nykiel Piotr	Zieliński Władysław
	Żyła Stanisław

Nieuzdolnionych 2 uczniów.

KLASA V.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Marć Józef</i>	<i>Alwin Otto (pryw.)</i>
-------------------	---------------------------

Uzdolnieni:

Bieszczad Jan	Pająk Waleryan
Briak Józef	Sekutowicz Zygmunt
Brzeziński Adolf	Ściora Franciszek
Buszko Alojzy	Trznadel Edward
Dudek Franciszek	Turek Stanisław
Jakubowski Ignacy	Wielgus Jan
Kowalczyk Leon	Wołek Józef
Leja Edward	Wośko Józef
Mielecki Stanisław	Zając Józef
Niehthauserówna Julia (pryw.)	Zaworski Mieczysław

Żądło Kazimierz

Nieuzdolnionych uczniów 9. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 4 uczniów. Odroczone klasyfikację 1 uczniowi.

KLASA VI.

Chlubnie uzdolnieni:

<i>Kalita Emil</i>	<i>Sagan Tomasz</i>
<i>Münnich Tadeusz (pryw.)</i>	<i>Schmidt Kazimierz</i>
	<i>Skrzat Michał.</i>

Uzdolnieni:

Białas Wojciech	Kusibal Jan
Bursztyn Tadeusz	Mnerka Maryan
Capiński Piotr	Pełczarski Wojciech
Jurezyński Kazimierz	Piękoś Franciszek
Kaucki Stanisław	Podgórnny Jan
Kleinberg Ignacy	Poleć Jan

Postępski Władysław
 Potascher Izaak
 Rożkiewicz Stanisław
 Róŕ Władysław
 Różycki Zygmunt
 Rusin Wawrzyniec

Rymut Józef
 Schön Stefan
 Szczęsny Kazimierz
 Teitelbaum Zender
 Witwicki Włodzimierz
 Zechara Stefan

Zieliński Józef

Nieuzdolnionych 3 uczniów. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 3 uczniów. Odroczone klasyfikację 1 uczniowi.

KLASA VII.

Chlubnie uzdolnieni:

Cygan Józef
Deszcz Maryan

Grzebieniowski Tadeusz
Igielski Piotr.

Uzdolnieni:

Bauer Stefan
 Biestek Stefan
 Dec Józef
 Dobrowolski Stanisław
 Drabiak Antoni
 Idec Franciszek
 Jastrzębski Antoni
 Jedynak Jan
 Kosiński Stanisław
 Kramer Jan
 Krogulski Bolesław

Król Stanisław
 Krzemieniecki Józef
 Pawłuś Zygmunt
 Sabat Stanisław
 Składzień Józef
 Skura Władysław
 Sołtykowski Tadeusz
 Śpiewak Antoni
 Węglowski Wilhelm
 Zaworski Stanisław
 Gromczakiewicz Juliusz (pryw.)

Mann Izaak (pryw.)

Do egzaminu poprawczego po wakacjach przeznaczono 2 uczniów.

KLASA VIII.

Ukończyli klasę z wynikiem chlubnym:

Nichthausser Mojżesz

Wotek Jan

Wasilkowski Ludwik Józef Fr. *Zachara Władysław*

Ukończyli klasę z wynikiem dobrym:

Adamczyk Józef Franciszek
 Berger Tadeusz Józef
 Błażejowski Władysław
 Bross Józef

Dąbal Tomasz
 Dydo Roman
 Gabel Salomon
 Grochowiak Franciszek

Grzywacz Ferdynand Klemens	Nowak Jan
Hubicki Roman	Otlinowski Stanisław
Jesionek Józef	Pudełek Stanisław
Kaszuba Gustaw	Sommer Hersch
Kirsch Izrael	Śpiewak Czesław
Kuźniarski Kazimierz	Strzok Jakób Mikołaj
Laufbahn Pinkas	Topij Błażej
Madej Leonard	Tracz Jan
Mroczek Michał	Urban Józef.

Ukończyło klasę z wynikiem niedostatecznym 2 uczniów. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 3 uczniów. Odroczone klasyfikację 3 uczniów.

Wynik egzaminu dojrzałości.

a) W terminie jesiennym 1910.

Do egzaminu zgłosiło się 2 abiturientów, uznani za dojrzałych.
Nawratil Władysław Stoperkiewicz Michał

b) W terminie letnim 1911.

Do egzaminu zgłosiło się 2 abiturientów, uznani za dojrzałych:
Grecki Jan Róg Franciszek

c) W terminie letnim 1911.

Do egzaminu zgłosiło się 33 abiturientów.

Uznani za dojrzałych z odznaczeniem :

Adamczyk Józef Franciszek Wolek Jan
Wasilkowski Ludwik Józef Fr. Zachara Władysław.

Uznani za dojrzałych:

Berezowski Aleksander	Kirsch Izrael
Berger Tadeusz Józef	Kuźniarski Kazimierz
Błażejowski Władysław	Madej Leonard
Bross Józef	Mroczek Michał
Dąbal Tomasz	Nowak Jan Stanisław
Dydo Roman Piotr	Nichthauser Mojżesz
Gołąb Andrzej (ekst.)	Otlinowski Stanisław Edward
Grochowiak Franciszek	Pudełek Stanisław
Grzywacz Ferdynand Klemens	Sommer Hersch
Hubicki Roman	Strzok Jakób Mkołaj
Jesionek Józef	Śpiewak Czesław
Karaś Henryk (ekst.)	Topij Błażej
Kaszuba Gustaw	Tracz Jan
	Urban Józef

OGŁOSZENIE.

Egzamina poprawcze i uzupełniające odbędą się w dniu 31. sierpnia.

Wpisy uczniów do klasy I. odbędą się w terminie przedwakacyjnym 30. czerwca, w terminie powakacyjnym 30. sierpnia.

Egzamina wstępne do klasy I. odbędą się przed ferjami w dniu 1. lipca, po ferjach w dniu 31. sierpnia.

Uczniowie, zgłaszający się do wpisów, mają się jawić w towarzystwie rodziców lub opiekunów.

Uczniowie, zgłaszający się do egzaminu wstępnego do klasy I, mają przy wpisie przedłożyć:

1. metrykę chrztu lub urodzenia na dowód, że ukończyli już 10-ty rok życia lub ukończą go przed 1. stycznia 1912.,
2. świadectwo szkolne za ostatnie półrocze, jeżeli pobierali naukę w szkołach publicznych,
3. świadectwo powtórnego szczepienia ospy (rewakcynacji), odbytego w roku, poprzedzającym zgłoszenie się do gimnazjum.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do klasy I. jest następujący:

- a) z religii wymaga się wiadomości, jakich uczeń nabyć powinien w IV. klasie szkoły ludowej;
- b) z języka polskiego, czytania płynnego i wyraźnego, objaśniania odczytanego ustępu pod względem treści i związku myśli, znajomości części mowy, odmiany imion i czasowników, znajomości zdania pojedynczego, rozwiniętego, poprawnego napisania dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom i piśmiennego rozbioru zdania z kilku zwykłymi określeniami;
- c) z języka niemieckiego: czytania płynnego i znamionującego zrozumienie, znajomości odmiany imienia, słów posilkowych, czasowników słabych i najzwyczajszych czasowników mocnych, zasobu wyrazów z zakresu pojęć, znanych uczniom, poprawnego napisania dyktatu, którego treść poda się przed podyktowaniem uczniom w języku polskim;

d) z rachunków: pisania liczb do miliona włącznie, biegłość w 4 działaniach liczbami całkowitemi, pewności w tabliczce mnożenia, znajomości ważniejszych miar metrycznych, a w wypracowaniach rozwiązywania także zagadnień z zakresu życia codziennego.

Niedostateczny postęp w jednym przedmiocie egzaminu usuwa ucznia na cały rok od przyjęcia go w jakiegokolwiek szkole średniej. Powtórzenie egzaminu wstępnego w tym samym roku szkolnym — w tym samym, czy też w innym zakładzie — jest bezwarunkowo wzbronione.

Wpisy uczniów do klas II.—VIII. odbędą się w dniu 1. września.

Uczniowie przybywający z innych zakładów, mają wykazać się potwierdzeniem dyrekcji, umieszczonem na świadectwie rocznem, że mogą bez przeszkody być przyjęci w innym zakładzie. Nadto mają przedłożyć a) metrykę chrztu, względnie urodzenia, b) dekret uwolnienia od opłaty szkolnej (lub poświadczenie uwolnienia na świadectwie szkolnem), jeżeli to uwolnienie mają.

Uczniowie, którzy po dłuższej przerwie w naukach pragną ponownie wstąpić do gimnazjum, mają przedłożyć nadto: a) świadectwo moralności za czas, w którym do szkoły nie uczęszczali, b) fotografię swoją ze stwierdzeniem tożsamości osoby, umieszczonem na odwrotnej stronie fotografii przez właściwą władzę polityczną. Uczniowie ci będą poddani egzaminowi wstępnemu w terminie, który się im wyznaczy, celem oznaczenia klasy, do której mogą być przyjęci.

Każdy uczeń ma złożyć przy wpisie tytułem datku na środki naukowe kwotę 2 kor., nadto kwotę 1 kor. na gry i zabawy i takż kwotę na muzykę. Od obu ostatnich datków mogą bardzo biedni uczniowie być przez Dyrekcję uwolnieni.

Uczniowie nowo do zakładu wstępujący uiszczają nadto takse wstępną w kwocie 4 kor. 20 hal.

Taksa egzaminacyjna przy egzaminach wstępnych do klas II.—VIII. wynosi 24 kor.

Uczniowie obowiązani do składania opłaty szkolnej, która w tutejszym zakładzie wynosi za jedno półrocze 30 kor., muszą ją złożyć w pierwszych 6 tygodniach półrocza, a zatem do dnia 15. października, względnie 15. marca. Prośby o uwolnienie od opłaty szkolnej, zaopatrzone w ostatnie świadectwo szkolne i w świadectwo ubóstwa, nie dawniej, jak przed rokiem wystawione przez zwierzchność gminną miejsca zamieszkania rodziców, a potwier-

dzione przez właściwy urząd parafialny, względnie przełożęństwo zboru izraelskiego, należy bez stępla wnosić za pośrednictwem Dyrekeyi do Wysokiej e. k. Rady szkolnej krajowej i to najpóźniej do 20. września w pierwszym, a do 20. lutego w drugim półroczu.

Uczniowie klasy I mają złożyć opłatę szkolną za pierwsze półroczcie najpóźniej do dnia 30. listopada. Ci jednak ubodzy uczniowie, którzy w pierwszych dwu miesiącach czynią przynajmniej dostateczne postępy we wszystkich przedmiotach i dobrze się zachowują, mogą uzyskać odroczenie tego terminu do końca półroczcia, a w razie pomyślnego wyniku klasyfikacyi za pierwsze półroczcie uzyskują uwolnienie od opłaty szkolnej. Uczniowie, chcący z tego dobrodziejstwa korzystać, mają w ciągu dni 8 po rozpoczęciu roku szkolnego wnieść na ręce Dyrekeyi nieostemplowane podania do Wysokiej e. k. Rady szkolnej krajowej, do których dołączą należyte wystawione i dokładne świadectwo ubóstwa, stwierdzające majątkowy stan rodziców.

Uczniom zamiejscowym wolno mieszkać pod nadzorem tylko tych osób, które się będą ściśle stosować do przepisów Regulaminu dla osób utrzymujących w swych domach uczniów szkół średnich, wydanego przez Wysoką e. k. Radę szkolną krajową. Osoby, przyjmujące uczniów na mieszkanie, muszą więc we własnym interesie zaznajomić się dokładnie z tymi przepisami, które im Dyrekeya na żądanie udzieli. W razie, gdyby osoby te do powyższych przepisów się nie stosowały, Dyrekeya zabroni uczniom mieszkać w ich domach.

Rok szkolny 1911/12. rozpocznie się uroczystem nabożeństwem w dniu 3. września.

Józef Szydłowski.

